

SLOVENSKI LIST

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

AÑO (Leto) VIII.

BUENOS AIRES, 20 de Noviembre (nov.) 1937

Núm. (Štev.) 46

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctva.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

Naš najvažnejši problem

Ko se je tu sprožilo in se začelo reševati vprašanje našega izseljenškega šolstva, so se našli modrijani in defetisti, ki so razlagali, da je škoda truda in denarja, ker bodo šole bob ob steno asimilacije; našega naraščaja da ne bomo z njimi ohranili naši skupnosti in narodu, ker da se bodo z našimi šolami prav tako brž in popolnoma poargentini, kakor brez njih. Niso jih prepričevali zgledi, da to ni res, temveč da prav zaradi organiziranega šolstva ne samo sinovi, marveč tudi vnuki in celo pravnuki na pr. nemških in angleških priseljencev, židov itd. govore jezik svojih prednikov prav tako dobro kakor kasteljanščino in so radi tega povezani s svojo nacionalno skupnostjo, dasi so obenem dobri argentinski državljani.

Modrijane in defetiste bodo morali počasi prepričati uspehi, ki jih šanjeta dock-sudski in paternalski šola. A tudi če se to ne zgodi, bo ogromna večina naše jugoslovanske skupnosti v Argentini vztrajala pri započetem delu, ker se zaveda odločilne važnosti, katero ima naše narodno šolstvo za sleherni napredek našega izseljenštva v tej zemlji.

Že preprosto premišljanje nam dokazuje, da je naš pomanjkanje jugoslovanskega šolstva v preteklosti krivo, če je naše izseljenštvo kulturno, socialno in gospodarsko zastalo v primeri z drugimi narodnostnimi skupinami v Argentini. Razlog je na dlani: Semkaj so se priseljevali izključno preprosti in revni ljudje: kmetje, težaki, mornarji, vsi polni dragocenega zdravja, polni volje do dela in oboroženi s naravno inteligenco, a le z ljudskošolsko izobrazbo in s praznimi žepi. Mnogi izmed njih so si s svojo delavnostjo, vztrajnostjo in varčevnostjo priborili lepe položaje ali pa si zagotovili vsaj toliko dohodkov, da so za vzgojo svojih otrok mogli žrtvovati več, nego so sami od lastnih staršev mogli prejeti. In tako so iz naših preprostih izseljencev izšli ugledni zdravniki, advokati, inženjerji, petični trgovci in podjetniki in celo ministri ene od južnoameriških držav. A ker našega šolstva ni bilo, so se ti sinovi naših priseljencev, ki bi bili lahko kulturno, socialno in gospodarsko močno dvigali jugoslovansko skupnost v Južni Ameriki, popolnoma otujili našemu narodu in če se nekateri izmed njih spominjajo da so "hijos de yugoeslavos", jih je med njimi prav mnogo takih, pri katerih bi zamašil poln vedel karkoli o našem narodu, iz katerega so izšli.

Ves oni element, ki bi bil mogel in moral našemu izseljenštvu pomagati na noge, se nam je izgubil. Utopil se je popolnoma v tujem morju.

Zakaj? Zato, ker mu kolonija v njegovem detinstvu ni dala onega, kar bi ga bilo privezalo nanjo; ni mu dala svojega jezika in ni mu vcepila ljubezni do naroda.

In tako je bila jugoslovanska kolonija v Argentini večni siromak. Tvorili so jo vedno le takimi, ki so

Zagonetna politika londonske vlade

KOMENTARJI K POTOVANJU LORDA HALIFAXA, POSEBNEGA ODPOSLANCA ANGLEŠKEGA KABINETA, V NEMČIJO — SVARILEN FRANCOSKI GLAS OPOZARJA NA NEVARNOST FAŠISTIČNEGA BLOKA ZA MIR V EVROPI IN V SVETU

Kaj pravzaprav namerava Anglija? Kaj se pravzaprav skriva za "strahopetno politiko" londonskega kabineta, ki na eni strani kaže, da je protivna težnjam fašističnih držav, na drugi pa nič odločnega ne ukrene proti njim, marveč si celo prizadeva, da bi izboljšala svoje odnose s njimi, pa zato že nekaj let popušča in popušča tudi tedaj, ko se gre za zelo važne koristi Britanskega imperija?

Takšna vprašanja si postavljajo novinarji vsega sveta že od abesinske vojne dalje in obnavljajo jih sedaj, ko je londonska vlada poslala v Nemčijo lorda Halifaxa, da se baje s Hitlerjem porazgovori, kako bi se dali izboljšati odnosi med Londonom in Berlinom. Glas, ki gre po Evropi, napoveduje novo popuščanje Anglije v vprašanju kolonij, katerih povrnitev zahtevajo Nemci bolj in bolj.

Kaj bo Anglija zmerom popuščala in popuščala? Tako se vprašujejo po svetu, v londonskem parlamentu pa napadajo vlado in ji očitajo, da se boji. Minister Eden sprejema te očitke s prav angleško hladno krvnostjo: sem pa tja pove, da je takna politika v interesu miru, svojih kvart na noče postaviti na mizo, da bi svet videl, kaj se pravzaprav skriva za zagonetno politiko londonske vlade.

Ljudje ugibajo to in ono. Angleško povojno politiko razlagajo kot tradicionalno in spretno igro britanske diplomacije, ki je bila zmerom proti najmočnejšemu na Evropskem kontinentu in sicer z namenom, da vzdrži ravnovesje v Evropi; razlagajo jo kot manevriranje proti komunizmu, katerega se angleški konservativisti baje hudo boje in zato raje fašizem podpirajo, čeprav le na prikrit način.

Vsaka izmed teh razlag utegne imeti nekaj utemeljenosti, ali jo je vsaj imela. Vendar pa se nam sedaj, ko ograja fašizem postojanke Britanskega imperija skoro po vsem svetu, zdi najbolj verjetno tolačenje onih, ki pravijo, da Anglija samo zavlačuje obračunavanje, ker ni še tako temeljito pripravljena, da

svoj jezik prinesli s seboj še od doma, a so se morali tu šele boriti za kosček kruha ter da se nauče jezika dežele in vsaj deloma izpopolne svojo izobrazbo.

Če hočemo, da se razmere končno začnejo boljšati, če hočemo, da se jugoslovanska skupnost v tej zemlji izkoplje iz venega siromaštva, moramo podpreti in razpresti naše šolstvo. Preveč je bilo že zamujene v tem pogledu od ustanovitve naše nacionalne države dalje. Ljudje, ki so v stanu dvigati našo kolonijo, nam rastejo čele tu: od doma jih nepričakujemo.

Ali je res ali ne, da izseljenško šolstvo ni samo sentimentalna zadeva, marveč je odločilna socialna in gospodarska važnost za naš izseljeni narod?

bi mogla v razmeroma kratkem času zmagati, če izbruhne vojna. Pripravljajo pa se Angleži na vse kriplje in to ne more biti brez namena. Ker hočejo svoje priprave dokončati v miru, popuščajo in si najbrž mislijo, da bodo že pozneje, ko pride ura, vzeli nazaj tisto, kar sedaj dajejo, in po možnosti še kakšen kos več.

Angleži so pač trezni računarji in kakor pri drugih igrah, tako dle menda tudi pri političnih le končno le tisti, ki je najbolj potrpežljiv in najbolj vztrajen pri začetnem izgubljanju.

Francoski niso tako hladnokrvni in zato prihaja iz Pariza mnogokrat alarm. Tako je prišel tudi te dni in sicer nič manj nego iz ust samega gospoda Berengera, predsednika senatne komisije za zunanje zadeve, torej moža, ki ve o zakulisnih političnih spletkah mnogo več nego moremo vedeti mi, navadni zemljani. S prav francosko temperamentnostjo in zgovornostjo je obrazložil preteklo sredo svo veliko skrb, ki navdaja Francoze spričo osvojevalnih načrtov fašističnega bloka držav in povedal je tudi nekatere stvari, ki so doslej tičale skrite v tajnih diplomatskih arhivih. Ni torej čudno, če so Berengerjeve izjave vzbudile splošno pozornost in bodo gotovo zanimale tudi naše čitatelje.

Dejal je med drugim:

"Zveza narodov je izgubila svojo bitko proti nasilni politiki diktatorskih držav. Med nevarnostmi, ki nas danes obdajajo, je tudi možnost, da te države premišljeno in nepričakovano napadejo eno ali več dežel. Če skrbno premostimo besede nove zveze med trojico avtoritativnih vlad, vidimo, da ni niti najmanjše grohote iskrene miroljubnosti ne v Nemcih, ne v Italijanih, ne v Japoncih. Vse ostale države smo v nevarnosti, da nas napadejo v imenu imperializma, v imenu plemenskih teženj, zgodovine ali pa tudi samo zaradi pustolovščine, in to z namenom, da nam vzamejo nekaj, kar je našega.

Francija je določena za eno izmed prvih žrtev roparskega pohoda. Diktatorji niso iskreni, ko nam zagotavljajo svojo miroljubnost. Nemčija in Italija sta se domenili, da si porazdelita Osrednjo Evropo in Afriko, in zvezali sta se z Japonci z namenom, da oslabita Francijo in Anglijo na Daljnem vzhodu. Končni Mussolinijev in Hitlerjev cilj je vzpostaviti "Sveto nemško cesarstvo" v Osrednji Evropi in pa Rimsko cesarstvo ob obalah Sredozemnega morja. Končni cilj Japonci pa je ustanoviti cesarstvo rumenega plemena na vsem azijskem ozemlju, od Singaporeja do Kamčatke.

Glavni cilj Nemčije je sedaj, je izjavil senator Berenger, pogaziti Francijo, potem ko jo bi diplomatsko izolirala, nato pa napasti Rusijo ter izvesti ono, kar Hitler imenuje "razkroj Evrope", t. j. napasti države, ki so nastale ob sklenitvi miru 1919. leta. Mussolini, ki že od

nekadaj goji misel obnovitve Rimskega imperija ob "mare nostrum", je končno pristal na to, da bo podpiral Hitlerja v njegovih težnjah za ustanovitev nemškega cesarstva na račun vzhodnih sosedov. Francija in Anglija se nahajata sedaj pred najbolj nevarno vojno mašinerijo, usmerjeno proti njunim interesom na treh kontinentih.

Berenger je pomiril svoje francoske slušatelje z zagotovitvijo, da je Francija v vojaškem oziru dobro pripravljena v Evropi, dočim bi njen položaj v kolonijah bil precej kritičen. Izjavil je nadalje, da more Francija z gotovostjo računati na pomoč Velike Britanije, Jugoslavije, Čehoslovaške in "morda Rusije" ter da je zelo verjetno, da bi tudi Združene države kmalu stopile na stran Anglije in Francije v slučaju italijansko-nemškega napada.

Naglasil je, da je nezaupanje napram Jugoslaviji in Poljski neutemeljeno ter je vzbudil splošno pozornost, ko je izjavil, da sta poljska in jugoslovanska vlada sporočili 7. marca 1936, ko je Nemčija odpovedala locarno pogodbo, da sta pripravljene takoj mobilizirati ter stopiti na stran Francije, če Francija misli, da je treba udariti. Francija takrat ni mobilizirala. G. Berenger ni jasno povedal vzrokov, a dal je razumeti, da se je to zgodilo radi neodločnosti Anglije.

Govoril je tudi o Združenih državah ter naglašal, da ne kaže prav preveč zanašati se na njihovo pomoč, ker da je ameriško javno mnenje slejkoprej protivno slehernemu vmešavanju v "tuje zadeve" in ne mara komplikacij. Govornik je zaključil svoja izvajanja ne s pozivom na križarsko vojno proti fašističnemu bloku, nego z izjavo, da bi bilo treba iskati in najti osnovo za mirno in častno poravnavo z Italijo in Nemčijo.

Povedal pa seveda ni, da sam prav malo verjame v možnost take poravnave. To ni bilo potrebno po vseh onih dokazih, ki jih je prinesel o pravih imperialističnih težnjah Nemčije, Italije in Japonske.

Jugoslavija ne bo pristopila k protikomunističnemu bloku; tako izjavlja celo ljubljanski "Slovenec", čigar zelo izrazite protikomunistične tendence so dobro znane. Ker je "Slovenec" vladno glasilo, je s tem le potrjeno ono, kar smo mi — slučajno en dan prej, ker je "Slovenec" članek od 14. t. m. — razlagali v zadnji številki Slovenskega lista.

Bruseljska konferenca je obsodila Japonsko radi njenega vpada na Kitajsko. Japonci se za to obsodbo ne zmenijo mnogo, kakor se niso tedaj, ko se je šlo za Mandžurijo.

—Sredopolja.— Na velikem vojaškem pokopališču dokončujejo novo kripto, v kateri bo shranjenih 60. tisoč vojakov, katerih imena so znana in 40.000 ostalih neznanih.

DROBNE VESTI

Generalni štabi držav Balkanskega sporazuma so se sporazumeli glede združitve vseh vojnihi sil za obrambo miru na Balkanu.

Francoski desničarji so baje pripravljali upor proti sedanji vladi; oblasti so zaplenile okrog 500 strojne, velike zaloge nabojev in drugega materiala ter odkrile ponekod prave utrdbe. Izvršile so mnogo aretacij in upajo, da je vsaka večja nevarnost že odstranjena.

Novo vlado imajo na Romunskem; sestavil jo je Tatarescu, ki je obdržal tudi listino za zunanje zadeve.

Mussolini je iskal v Londonu posojilo od 20 do 30 milijonov funtov šterlingov, a so angleški bankirji odbili njegove ponudbe. Poslal je bil v London grofa Volpija, da bi denar dobil pod pretvezo, da je namenjen italijanski industriji, a bankirji se le niso dali premamiti.

Vodja francoskih fašistov, polkovnik De la Roque, je vložil tožbo proti 20 listom, ki so mu očitali, da je prejemal denar iz državne blagajne, ko sta bila na vladi gg. Tardieu in Laval. Seveda je s tem očitkom bil zvezan tudi ta, da je De la Roque mož, ki se prodaja. Francoski "duče" je pred sodnikom skušal pobijati te trditve, a mu ni pomagalo, ker je sam Tardieu potrdil, da mu je res dajal denar.

Osem milijonov odraslih oseb ne bo moglo voliti pri prihodnjih volitvah v Rusiji, ker so proglašeni za slaboumne, oziroma da nimajo dovolj razvitega razuma.

Težka letalska nesreča se je dogodila v Belgiji, kjer je potniško letalo zadelo v neki dimnik ter se razbilo in vžgalo. Enajst oseb je zgorelo v plamenih, med njimi Hensenski princ s svojimi štirimi otroci.

Z odločnimi zmagami japonske vojske pri Šangaju in na severnih frontah se vojna na Daljnem vzhodu bliža svojem koncu. Takšno je mnenje vojaških izvedencev. Nankinska vlada pripravlja svoj umik v notranjost dežele, ker namerava Japonci izvršiti ofenzivno proti sedanjemu glavnemu mestu Kitajske. Vse kaže, da so velike žrtve, ki jih je doprineslo kitajsko ljudstvo — samo pri Šangaju jih je bilo doslej 300.000 ubitih in ranjenih — brezuspešne.

Pet novih kardinalov je imenoval papež Pij XI.; med njimi je tudi mons. Pelegrinetti, apostolski nuncij pri jugoslovanski vladi. Sedaj šteje kardinalski zbor 69 članov, od katerih je 39 Italijanov. Slovana pa samo dva, in sicer Poljaka.

Za novega poslanika naše vlade v Rimu je bil imenovan g. Boško Kristić, ki je v torek predložil "kralju Italije in cesarju Etiopije" svoje kredencijale.

Posebni jugoslovanski vojaški delegaciji, ki je posetila Italijo, je Mussolini izrazil "svoje simpatije za jugoslovanski narod in njegovo vojsko".

Argentinske vesti

Stališče radikalne stranke

V torek se je sestal radikalni poslanski klub, da sklepa o odločitvi centralnega odbora radikalne stranke, ki je določila, da se radikalni poslanci in senatorji nimajo udeležiti seje zakonodajne skupščine, na kateri se imajo končnovoljavno potrditi zadnje predsedniške volitve, ki so prinesle zmago kandidatom vladnega bloka. Po ustavi je za to potrditev predsedniških volitev potrebna navzočnost dveh tretjin vseh poslancev in senatorjev. Če se radikalni, skupno s socialisti — kateri so se v tem pogledu že odločili — ne udeležijo, seja ne bo sklepna in utegnejo radi tega nastati komplikacije.

Kakor smo že v zadnji številki poročali, so nekateri radikalni voditelji mnenja, da teh komplikacij ni dovoljeno ustvarjati sedaj in da je treba zato prisostvovati seji; eden izmed glavnih "concurrentistov", kakor jih imenujejo, je poslanec Arquimedes Soldano.

Na torkovem sestanku niso bili navzočni vsi radikalni parlamentarci; šest jih je poslalo svoje pismene izjave, da se strinjajo s "concurrentisti", konferenca pa je sklenila, da radikalni blok ne pojde na sejo. Poslanec Soldano so izključili iz stranke in mož je že napovedal, da bo ustanovil nov blok; nekaj somišljenikov je že prestopilo na njegovo stran.

Mnogi se vprašujejo, kaj in kako bo, ko se 25. t. m. sestane poslanska zbornica in senat. Kako se bo stvar uredila, če ne bo navzočnih toliko zakonodajalcev, kakor predpisuje ustava. Verjetno je, da bo seja sklenila, naj se odsotni privedejo s silo v parlament, a radikalni in socialisti to predvidevajo in so radi tega baje že sklenili, da gredo na izlet v inozemstvo, in sicer v Chile in Uruguay.

Radikalni blok bo imel prihodnji torek še eno tajno sejo, a ni preveč verjetno, da bi spremenil svoj sklep z namenom, da prepreči razkol v stranki.

PO EVROPSKEM ZGLEDU

Po vseh evropskih deželah imajo vezbe, s katerimi pripravljajo prebivalstvo na "bodočo vojno" in na letalske napade, s katerimi se bodo skušali narodi medsebojno uničevati. Dasi vojne nevarnosti v Argentini ni videti, so pa vendar vojaške oblasti mnenja, da je previdnost ma ti vseh modrosti in so zato sklenile, da bodo podobne vaje priredile tudi tu.

V Buenos Airesu bodo izbrali par okrajev v ta namen, ker bi bil vsi kakor nekoliko prehud posel mobilizirati celo mesto, ki meri 184 vadratnih kilometrov. Vlada pa se je obrnila tudi na pokrajine, ter jih

vprašala za mnenje, kako mislijo, da bi bilo najbolje pripraviti prebivalstvo za slučaj zračnih napadov. Sedaj čakajo na odgovore.

SUŠA V SANTIAGU DEL ESTERO

Zastopniki prebivalstva pokrajine Santiago del Estero so v torek obiskali državnega predsednika ter mu obrazložili težko stanje, v katerem se nahaja omenjena pokrajina, zaradi velike suše. Prosili so gen. Justa za nujno pomoč. Predsednik je sporočil delegatom, da so ministri za poljedelstvo, za javna dela in za finance že dobili navodila, naj nemudoma ukrenejo vse potrebno, da se prebivalstvo reši najhujših posledic strašne suše.

Kako huda je suša v Santiagu del Estero in kakšne so njene posledice, nam kaže naslednji resnični slučaj. Dva brata sta bila podedovala po očetu 700 glav živine. Ker se nista mogla dogovoriti glede razdelitve te dediščine, je stvar prišla pred sodnijo ter se je tam seveda vlekla in vlekla, kakor je z zapuščinskimi zadevami menda po vsem svetu navada. Pred nedavnim sta se brata srečala in je tedaj eden vprašal, kedaj bo vendar enkrat konec dolgotrajne prayde. "Pravda je že končana," je odgovoril drugi brat in pojasnil, da se je končala radi tega, ker je vseh 700 glav živine poginilo zaradi suše. In res se je bilo tako zgodilo.

PODALJŠANJE ŽELEZNIŠKE PROGE

Za podaljšanje železniške proge se verne centralne železnice od Yacuibe do mesta Santa Cruz, je tukajšnje bolivijsko poslaništvo kot prispevek svoje vlade za kritje stroškov položilo 30.000 argentinskih pesov v tukajšnje državno banko, in sicer kot prvi obrok.

VOJSKA PROTI KOBILICAM

Na prošnjo poljedelskega ministva je izvršna oblast sklenila dati poljedelcem možnost, da si proti odplačevanju na obroke nabavijo posebne aparate za ugonabljanje kobilic, t. j. metalec plamenov, ki so velik pripomoček v boju proti požrešni golazni. Upajo, da bo mogoče na ta način doseči velike uspehe.

Kobilice so povzročile veliko skrb tudi buenosaireski mestni upravi, ker so tekom zadnjih obiskov samice pustile jajčeca in obstoja zaradi tega velika nevarnost za tukajšnje parke. Sedaj proučujejo način, kako bi to nevarnost odstranili.

Usoda izgnancev

Pretekli ponedeljek so zidarski delavci v vsej republiki stavkali 24 ur v znak protesta proti zavlačevanju rešitve vprašanja usode izgnanih zidarskih voditeljev, ki jih je "Principessa Giovanna" peljala proti Italiji, in pa tudi v protest proti postopanju policije, ki je nekatere delavce in voditelje še zmerom držala v zaporih. Stavka je potekla mirno in oblasti so vse aretirane zidarje izpustile na svobodo, glede usode izgnancev pa so se začela pogajanja z angleško, francosko in italijansko vlado. Anglija in Francija sta kmalu izjavili, da sta pripravljene omogočiti izkrcanje deportirancev ter njihov povratek v Ameriko, in sicer v Meksiko, Italijo pa, kakor izgleda, ni hotela tega storiti. Vesti iz Gibraltarja javljajo, da je "Principessa Giovanna" tam pristala ter se ustavila za več ur, ker je menda kapitan čakal na navodila iz Rima. Ta navodila, če so prišla, niso bila ugodna za izgnance, ker jih kapitan ni hotel izkrcati.

PREDAVANJE ČESKOSLOVAŠKEGA MINISTRA

Českoslovaški minister dr. František Kaderábek je v četrtek zvečer spet predaval, in sicer v klubu "Gimnasia y Esgrima", o telesni vzgoji na českoslovaškem. Predavanje je bilo ilustrirano s slikami in filmom ter ga je številna publika poslušala z velikim zanimanjem.

NEURJE V SANTA FE IN CORDOBI

V nedeljo popoldne je nastala v Santa Fe velika nevihta, ki je s prav posebno silo divjala nad glavnim mestom pokrajine. Mnogo dreves je vihar izruval s koreninami vred in več hišam je odnesel streho. Kronika beleži tudi mnoge nezgode: 22 oseb je bilo namreč ranjenih. Nevihta se je ponovila v tork zjutraj in je posebno v okraju Las Palmeras povzročila mnogo škod.

V pokrajini Córdoba je neurje divjalo v ponedeljek; trem hotelom je odneslo strehe in sicer na 500 metrov daljave, po čemer si pač lahko predstavljamo, kakšno silo je imel vihar. V torek je nevihta divjala po raznih drugih krajih iste pokrajine, kakor v Balneariji, San Justu ter Miramaru in San Francisu. Nevihta je sicer povzročila veliko škodo in ranjenih je bilo preko 30 oseb, vendar pa je prinesla tudi mnogo vode, katere so bila polja zaradi dolgotrajne suše zelo potrebna.

Šolski svet v Villi Devoto

vabi

VSE CENJENE ROJAKINJE IN ROJAKE

Veliko Miklavžovo prireditev

ki se bo vršila dne 5. decembra ob 4 uri popoldne
v prostorih G. P. D. S. v VILLI DEVOTO, ul. Simbrón 5148

Vzpored

1. Otvoritev: GODBA
2. Župančič: OBLAKA; recit. zbora otrok
3. Aljaž: TRIGLAV; Moški zbor
4. S. Gregorčič: BRATJE V KOLO; Deklam. S. P.
5. H. Vogrič: VEČERNI ZVON; mešan zbor
6. N. N.: OPOMIN K VESELJU; Deklam. Ž. Z.
7. N. N.: O MRAKU; Oktet moški zbor
8. N. N.: LENKA; deklam. Ž. P.
9. Vodopivec: OB VEČERNI URI; moški zbor
10. N. N.: SVET VEDNO ENAK; deklam. A. C.
11. Milčinskega veseloigra v treh slikah, preredil Ivan Vok

TRIJE SNUBCI

Po končanem sporedu obdaritev otrok; potem pa običajna domača zabava s plesom.

Igra godba Ljudskega odra

Vstopnina prostovoljni prispevki

K veliki udeležbi nljudno vabi

SOLSKI SVET

V slučaju slabega vremena se prireditev vrši nedeljo pozneje.

20.000.000 PESOS ZA VODO

Mestna občina študira sedaj načrt za napravo ogromnih plavajočih tankov za vodo, s katerimi naj bi se glavnemu mestu zagotovila redna dobava vode tudi za slučaj, da bi se stanje vode v reki še bolj zmanjšalo nego se je kdajkoli doslej. Stroške za te naprave računajo na 20 milijonov pesov.

SANCHEZ SORONDO V JUJUYU

Senator dr. Sánchez Sorondo je v torek z letalom prispel v Jujuy. Guverner ga je sprejel z velikimi častmi in mu priredil banket, kateremu so prisostvovali člani pokrajinske vlade in zastopniki konservativne stranke. Dr. Sánchez je nadležnim novinarjem izjavil, da je prišel v Jujuy na počitek, vendar pa prevladuje mnenje, da ima njegov izlet politično ozadje. Kakor je znano, je Sanchez Sorondo specialist za fašizem, katerega je študiral v Italiji in Nemčiji, kjer je bil gost Mussolinija in Hitlerja.

NESREČA PRI DELU

Ivan Metlika, star 32 let, zaposlen kot čuvaj pri stavbi ul. Corrientes 1195, je v sredo tako nesrečno padel 9 metrov globoko z lestve, da je na samem kraju obležal mrtev. Po priimku sodeč (tukajšnji listi ga pišejo Matlica), se gre v tem slučaju za našega rojaka s Primorskega, ker je italijanski državljani.

DOMAČE VESTI

Išče se

Iščem brata Viktorja Šain. Zadnjikrat se je javil iz Loma Negra, Casilla Correo 6, Olavarria FCS. Kdor bi kaj vedel o njem ali če bo sam čital tele vrstice, naj sporoči na naslov: Francisco Šain, Cantera Lopez Lecuba FCS.

Zahvala

Spodaj podpisani se srčno zahvaljujem GPDS v Villa Devoti za pomoč moji ženi Mariji, ki se nahaja v bolnišnici. — Albert Troha

STORKLJA

V nedeljo 14. novembra je obiskala štorklja Viktorijo in Leopolda Škrbec ter jima je podarila krepkega dečka, ki so mu dali ime Stanislav Leopold. — Čestitamo!

ZOPET STORKLJA

V ponedeljek, dne 15. novembra je v drugo obiskala štorklja go. Ivanko in Mirkota Kopatin, ter jima je podarila srčkano punčko. — Čestitamo!

OPOZORILO

Ponovno opozarjamo, da se dobe zadnji izvodi knjige IZSELJENEC po ceni \$ 1,50. Naroča se pri Slovenskem prosvetnem društvu, Gral César Díaz 1657, Buenos Aires.

NAROČNIKI IN NAROČNICE

Poglejte poleg naslova na ovitku do kdaj vam izkazuje datum da imate plačano naročnino. Komur je iztekla naročnina, naj jo poravnava, da ne bo brezpotrebne zamere in sitnosti, če homo primorani list u-staviti.

TEZKA PROMETNA NESREČA

Na križišču ulic Banness in Nahuel Huapi je priletel omnibus št. 2 s tako silo v tramvaj družbe Lacroze, da je ta skočil s tira, omnibus pa se je preobrnil. Konduktor omnibusa F. Barbieri, star 43 let, je radi sunka zletel z vozila in prišel pod kolesa tramvaja in dobil take poškodbe, da je bil takoj mrtev. Od potnikov omnibusa so bili štirje ranjeni, med njimi jugoslovanski državljani Anton Sparović, star 32 let.

KADAR IŠČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo

BERTO CERNIČ

DORREGO 1583, — Bs. Aires
54 — 3588

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana
fotografija v slovenski
koloniji.

NOVOPOROČENI! Najboljši in
najtrajnejši spomin je lep in
dobro izdelana povečana slika,
ki vam jo napravi fotografija
"LA MODERNA". Posebne cene
z velikim popustom z ozirom na
številno slovensko klijentelo.

Postne slike od \$ 5.— dalje
ducat. Obiščete nas lahko vsak
dan od osmih zvečer, tudi ob
sobotah. — Ne pozabiti!

S. Saslavsky

Av. SAN MARTÍN 2579

Telefon: 59-0522 Bs. Aires

Z A

BOŽIČNE PRAZNIKE IN NOVO LETO

BO VASA DRUŽINA DOMA BOLJ VESELA. ČE JI Z VOŠ-
ČILI POŠLJETE TUDI DENARNO NAKAZILO POTOM

Slovenskega Oddelka

BANCO HOLANDES UNIDO

SUCURSAL BUENOS AIRES

CENTRALA: Bmé. Mitre 234;

PODRUŽNICA: Corrientes 1900

ki nakazuje po najnižjih cenah

HITROST NIZKE CENE SOLIDNOST

Vesti iz organizacij

Priprave za prosl. zedinjenja

Z veliko vnamo se vršijo priprave za proslavo obletnice našega naroda zedinjenja, na kateri bodo sodelovala skoro vsa društva iz Bs. Airesa in okolice. Prireditelji se bo vršila v soboto 4. decembra zvečer v dvorani ul. Sáenz Peña št. 242, z izbranim sporedom.

Vse Jugoslovane opozarjamo na to proslavo in jih pozivamo, da storijo dan svojo rodoljubno dolžnost, s tem, da se je udeležijo v čim večjem številu. Pomagali bodo s tem tudi našemu izseljenskemu šolstvu, ker je čisti dobiček proslave namenjen Jugoslovanskemu centralnemu šolskemu združenju.

Zanimiva prireditelji

Zanimiva prireditelji bo v soboto 18. decembra v dvorani "Germania" ul. Alsina 2513. Na željo naših in tudi Argentincev se ponovi v španščino prevedena Vodopivčeva spevoigra "SRCE IN DENAR" (Corazón y Dinero), ki je ob premieri žela tako velik uspeh, da še sedaj vsi o njej govorijo. Prireditelji organizira "Tabor" skupno z znanim kvartetom "Jadran", kateri bo ponovil vse one naše, španske in ruske pesmi, ki so na njegovem koncertu na Dock Sudu žele največji uspeh. Tako bo ustrezno tudi vsem onim, ki živijo v glavnem mestu in ki se jim je ob priliki "Jadranevega" koncerta zdelo predaleč iti preko Riachuela v provinco, da bi bili radi poslušali lepi spored in tudi podprli kvartet, ki zmerom rad sodeluje na prireditvah vseh naših društev. Na programu bosta tudi oni dve plesni točki, ki sta na prireditvi za Argentine tako zelo ugajali, da je občinstvo zahtevalo ponovitev.

Opozarjamo na prednje že sedaj cenj, rojakinje in rojake, da bodo mogli pravočasno povabiti na prireditelji tudi svoje argentinske prijatelje.

TABOR IN JADRAN

PEVSKE VAJE V TABORU

Jutri v nedeljo popoldne, točno ob 5. uri, bodo v društvenih prostorih vaje za mešan zbor. Poleg članic in članov so vabljeni tudi prijatelji društva, ki imajo veselje do petja.

ODBOR

KROJAČNICA

Peter Capuder

se priporoča cenjenim rojakom
Río Bamba 879 — Bs. Aires

Gospodarsko Podporno Društvo Slovencev v Villa Devoto

VABI

Vse cenjene rojake in rojakinje

NA VELIKO PRIREDITEV

kaetra se vrši dne 21. NOVEMBRA t.l. ob 4 uri popoldne, v društvenih prostorih ulica

Simbrón 5148, Villa Devoto

V SPORED:

1. Otvoritev, GODBA
2. O Mraku, (Ferjančič): poje moški zbor
3. Pastir (Fr Ferjančič): poje moški zbor
4. Na nebu zvezde sevajo (S. Gregorič): mešan zbor
5. Nemaram za te. (V Vodopivec): mešan zbor
6. VESELA IGRA V DVEH DEJANJH:

LAZI ZDRAVNIKA

— Po končanem vsporodu prosta zabava s plesom. —
— Društveni bufet bode kot ponavadi dobro založen —

VSTOPNINA: Prostovoljni prispevki

K obilni udeležbi vljudno vabi

ODBOR

V DEZELI SLASTNIH PIROGOV IN VROČIH BLINOV

Vso zimo, ko sem bil z drugimi vojnimi ujetniki v večji kmečki vasi, ali kakor Rusi pravijo vasi v "selu" Sudogdi v vladimirski guberniji, je škripal sneg kakor škrip-ljejo od vaškega čevljarja novi čevlji, ko jih obuje prvič kmečki deklci, odhajajoč v cerkev k maši. Zrak je bil čist, prozoren kakor kristal. Nebo sinje-modro-azurno, a sonce je bilo na modrikastem, visokem nebu kakor nekakšna električna žarnica, ki je svetila, a ni grela. Termometer je kazal vedno 15. 18 in celo 22 stopinj Reomerja, vendar se ta mrz ni prav nič čutil. Bil je suh mrz, ki ne grize v obraz kakor ljubljanski, čeprav samo nekaj pod ničlo, ali prepojen z vlago in zato ves občutljiv. Prijetno je v takem suhem zraku hoditi po vaških cestah in mestnih ulicah, čeprav je 22 stopinj pod ničlo. Zavrt v kožu, četudi v čisto navaden, ovčji, neobdelan, ves kosmat in v valenkah, nekaki škornji, napravljeni iz dlak, se ti zdi, da si v topli pernici, a ne na mrazu 22 stopinj. V obraz te sicer poljublja ta mrz z izbrušeno ostrino, da leca rde in da se ti zdi, da polje po žilah kri z nekakšno mladostjo in porednostjo. Posebno če srečaš kmečko dekle v takem kožu-hu, razsvetljenega obraza kakor vrt-nica in smeječe se, da ne veš, ali so zobje v njenih ustih tudi iz belega, kristalnega snega.

"Ivan Francevič," slišim nenadoma za seboj ženski glas.

Obrnem se.

"O, Marija Mihajlovna, zdravstvujte! Kaj pa vi v tem mrazu?"

"To kar vi, Ivan Francevič. — Uživam krasen dan."

Pogledala me je pri tem naravnost v oči, kakor znajo to ruska kmečka dekleta in rekla:

"Čez mesec dni bo maselnica, po vašem 'karneval', da? — Doba vročih blinov s smetano in sirovim maslom, da?... Pri vas v Evropi, kakor sem slišala, doba... no...," s prsti je tleskala... "kako se že pravi, no, po poljski 'ponjčki'..."

"Da, vidite, 'krap', je ponovila z ruskim naglasom v katerem je bil 'a' zelo širok, da sem se moral nasmejati.

"Veste kaj, Ivan Francevič?"

"Na maselnico se popelžete z nami na sanel, da? Vozili se bomo s trojko, da?"

Naglas njenega vabila in smeh v očeh je bil tak, da sem pristal, četudi bi morda drugače ne bil razpoložen.

Ruska maselnica traja cel teden. V marec mesecu je sneg mehkejši, ne škriplje več tako kakor v decembru in v januarju. Sonce je ni več samo mrzla žarnica, temveč je v nji nekoliko že zakurjeno, da se čuti tudi na licih, ko se jih žarki dotaknejo.

In tedaj mi je nekega dne Marija Mihajlova rekla:

"Maselnica je, Ivan Francevič. Veste, kaj ste obljubili?"

Ni čakala odgovora, temveč je s svojo rusko ščebetavostjo pristavila:

"Zapregli bomo trojko. Vi, moj brat Kolja in jaz, brat Feodor pa bo kočijaž. On se na to najbolje razume."

"Kam pa se bomo peljali?"

"Kaj še niste videli naše naselbine? Trojke, dvovprežne in enovprežne sani? Kako dirjajo na maselnico vsak dan po cesti in je veselo vse in se zabava?... Kako dolgo pa ste že v Rusiji?"

"Tri leta."

"O, Ivan Francevič," se je začudila in odprla na široko oči. "In naše maselnice še niste videli?"

"Nisem," sem zmalaj z ramami. "V taboriščih vojnih ujetnikov ni maselnice."

"Da, da," je naglo pritrdila in sočutje je bilo v tistem "da, da". "Revčki," je pristavila. "Zakaj vse to? Zakaj mučiti ljudi?"

Za trenotek nato je zopet začela:

"Veste, Ivan Francevič, ves teden se vozimo pri nas na sanel, dirkamo takorekoč. Ali višek veselja in zabave in dirkanja pa je samo na maselnico. No, po vašem..."

Za sekundo je študirala in me gledala.

Pomagal sem ji:

"Na pustni torek."

"Torek," je ponovila in nekoliko začudenja je bilo v tem njenem glasu. "Torek?" Tudi pri vas je na maselnico, zadnji dan maselnice torek, kakor pri nas?"

"Tudi," sem rekel in na ustnice mi je silil smeh. "Pustni torek mu pristavimo."

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO

vabi na

Lepo prireditelji

s plesom, ki se bo vršila v nedeljo

28. novembra

v društvenih prostorih ulica General César Díaz 1657
ob 4 uri popoldne

SPORED:

1. Gostiša: VENČEK (mešan zbor)
2. Svetek: POD NOČ (mešan zbor)
3. N. N. DEKLE MED ROŽAMI (moški zbor)
4. Veseloigra v enem dejanju

RDEČI NOSOVI

Po končanem sporedu prosta zabava s plesom do običajne ure

Bufet bo kot po navadi bogato založen z dobro pijačo in dunajskimi klobasami in zeljem.

EVIRA ZNANI SLOVENSKI ORKESTER

K mnogobrojni vdeležbi vljudno vabi

ODBOR

Zdaj se je Marija Mihajlovna zasmejala.

"Pustni," je ponovila. "Kaj je to pustni? Pustoj, kaj? Ali je v Evropi pri vas maselnica pustaja?"

"Zdaj, ko je vojna, najbrž prav pustaja," sem rekel tiho. "Po našem se namreč karnevalu, maslenici pravi Pust. V glasu je res kakor po vašem 'pustoj-pusti', pa ni pustoj-pusti. Zakaj se pravi tako, ne vem. V debelem in učenem 'Leksikenu' ki vse nevednim lepo razlaga, je zapisano: 'Pust je čas, ko se je največ mesa, prireja največ plesov, zabav in bujnih veselje.'

Če sem prav raztolmačil, ne vem. Smejala se je in ponavljala: "Pustoj vtornik, pustoj vtornik", da sem naposled pomislil, da so morda te naše veselice, zabave in plesi itd., res pusti.

"Vidite, Ivan Francevič," je rekla Marija Mihajlovna, "mi pravimo maselnica, ker je to nekaj 'praznik sirovega masla, smetane, razposajenosti'. Maselnice ni pri nas pustoj vtornik, temveč torek sirovega masla, znamenitih pirogov vseh vrst vročih blinov s smetano in sirovim maslom, okusnega kvasa (pijača iz ovsene moke, podobna pijači, ki ji

pravimo pri nas 'pikolo'), bogatega mleka in ščegetave vodke. Brez tega ni maselnice."

Za to besedo sva se z Marijo Mihajlovno prepirala vse do večera, dokler ni naposled rekla:

"Dobro, Ivan Francevič! Na maselnici boste vse to videli, da?"

Že zjutraj v torek, na sam zadnji dan maselnice, je prišel k meni brat Marije Mihajlovne, Feodor Mihajlovič.

"Ivan Francevič, zdravstvujte," je rekel. "Dogovorimo z Marusjo, Marijo Mihajlovno, pridite opoldan na blini! Pridete?"

Počakal je, da sem odgovoril, da pridem, nato pa je nadaljeval:

"No, dobro... Zapregli bomo trojko, evrsti, iskri konji bodo zapreženi. Vi, Marusja, Kolja in jaz bomo dirkali po vasi. Prekosili bomo vse, zakaj naši konji so najboljši. Mnogo dirkačev bo in videli boste, kako bo veselo. Sani bodo drčale kakor blisk. Uraaaa... to bodo drčale sani! — Torej, Ivan Francevič, k obedu na blini."

Popravil je kosmato kapo in odšel.

(Nadaljevanje).

BOŽIČ IN NOVO LETO

BLIŽAJO SE VELIKI PRAZNIKI:

Ne pozabite, da se bo za te velike praznike zbrala v starem kraju Vaša družina ter se bo spomnila Vaše odsotnosti.

Da jim svojo odsotnost vsaj deloma nadomestite, omogočite jim, da preživijo te praznike v zadovoljstvu: pošljite jim svoje božično nakazilo, in sicer, kakor doslej, potom zavoda

Obiščite nas in prepričali se boste!

Uradne ure: ob delavnikih od 8 1/2 zjutraj do 7. svečer,
ob sobotah od 8 1/2 do 12 1/2.

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

Slovenci doma in po svetu

NOVI DAVKI V ITALIJI

Po lanskem posojilu, ki ga je morala dati hišna posest, so sedaj na vrsti delniške družbe. Vse delniške družbe v Italiji bodo morale plačati izredni davek 10 o/o na delniško glavnico in vse rezerve, slednje največ do 160 o/o delniške glavnice. V onih družbah, ki so zadnja tri leta izkazovale pasivno bilanco, se zniža davek na 2,5 o/o, pri onih družbah, ki so imele samo zadnje leto pasivno bilanco, pa znaša davek 5 o/o.

Po podatkih Italijanskega statističnega letopisa za leto 1936 je znašala na koncu leta 1936 delniška glavnica vseh delniških družb (17.375 družb) 47.782,3 milij. lir. Po bilancah družb za 1933—1934 je izkazovalo od 10.952 vseh družb z glavnico 41.145,7 milij. lir dobiček 5670 družb z glavnico 31.483,5 milij. dobička skupno 2.140,7 milij. izgubo pa 5282 družb z glavnico 9.662,2 milij. skupno izgube 1.700 milij. lir. V letu 1934—1935 so od 12.015 družb z glavnico 40.209,4 milij. lir imele dobiček: 6586 družb z glavnico 33.310 milij. skupno dobička 2.157 milij. izgubo pa je izkazalo 5429 družb z glavnico 6.899,4 milij. lir v skupnem znesku 866,9 milij. lir.

Če vzamemo, da se je položaj od tedaj naprej izboljšal, lahko računamo, da bo novi davek prinesel čez 4,5 milijarde lir od aktivnih družb in 1,5 milijarde lir od pasivnih družb.

Obdavčitev se raztegne tudi na kooperativne družbe, katerih glavnica znaša nad 20.000 lir.

Pri obdavčitvi se bo upoštevalo tudi, koliko so posamezne družbe podpisale lanskega 5 o/o posojila, koliko imajo državnih papirjev v listnici in koliko drugih delnic imajo v listnici. Nov davek je plačljiv v 15 polletnih obrokih počenši z 10. marcem 1938, torej do 10. junija 1940. Če katere družba davek takoj plača, se ji odšteje 8 o/o obresti letno.

Nadalje je povišan tudi davek na poslovni promet od 2,5 na 3 o/o, donos tega davka je znašal leta

1935—1936 1.310,6 milij. lir in se bo torej povečal za nad en četrt milijarde lir.

V zvezi s temi novimi obdavčitvami pa je zanimivo, da je inozemski kapital, n sicer oni, ki bo investiran v Italijo do 31. decembra 1939 dobil znatne davčne olajšave glede nasledstvenih taks, za prenos lastnine v primeru smrti itd.

Končno je izvedena unifikacija tujkega davka.

UPOKOJITEV BIVŠE UPRAVITELJICE

8 septembrom je bila upokojena voditeljica mestne vadnice "Mladika" v Ljubljani gospa Mira Engelmannova, bivša učiteljica šole CMD pri Sv. Jakobu v Trstu. Prvo njeno učiteljsko mesto je bilo v Trstu, na slovenski šoli v ulici Acquedotto, kasiravno je po rodu Ljubljanka. Ko je bila dograjena šola CMD pri Sv. Jakobu v Trstu, ji je vodstvo CMD poverilo upraviteljstvo in je to šolo vodila vse do preobrata, nakar je prišla v Ljubljano. V Trstu je ves svoj prosti čas povečala prosveti, saj je bila soustanoviteljica raznih naših društev in ustanov. Med drugim naj pomnimo še, da je organizirala v Ljubljani 1. 1926. prvi materinski dan, ki se danes praznuje po vsej Jugoslaviji vsako leto drugo nedeljo v maju. Dobri vzgojiteljici in požrtvovalni narodni delavki želimo da prebije — po 36. letnem delu — zasluženi pokoj v miru in zadovoljstvu.

NARASČANJE JUGOSLOVANSKIH TERJATEV V ITALIJI

Ljubljana. — Med tem ko znaša star klirinški dolg Italije napram Jugoslaviji 41,6 milijona lir, se je z avgustom začel naglo dvigati dolg novega klirinškega prometa, ki je znašal koncem meseca avgusta 7,7 milijonov lir, v prvi četrtini septembra pa se je dvignil na 11,5 milijonov lir, to je 26,5 milijonov dinarjev. Tako znaša skupen dolg Italije naši državi nekaj nad 53 milijonov lir ali 122 milijonov dinarjev. Zaradi naraščanja terjatev morajo jugoslovanski izvozniki čim dalje več časa čakati na izplačila svojih terjatev.

50 LET PO SMRTI POZABLJENE GORIŠKE PESNICE

V "Jutru" je objavil naš rojak Pavel Plesniar kratek članek pod gornjim naslovom o Katinki Staničevi, ki se je rodila 10. februarja 1848 v Kanalu ob Soči. Po poklicu je bila učiteljica, ki je službovala v Komnu na Krasu. Potem se je poročila in odšla iz domačega kraja. Pokojna je med drugimi tudi avtorica ponaredole pesmice "Soča voda je šumela", ki jo je objavila v goriški "Soči" 20. marca 1873. Katinka Staničeva, pravi člankar, je bila prva med našim ženstvom na Goriškem, ki se je poskusila z literarnim udejstvovanjem, to se pravi še pred Pavlino Doljak-Pajkovo.

NOVO BREME OBČANOM

Trst, oktobra 1937. — Italijanski uradni list je pred časom objavil dekret, s katerim so bili določeni prispevki pokrajinskih in občinskih uprav ter drugih ustanov in naprav v posameznih pokrajinah za vzdrževanje pokrajinskih kmetijskih inšpektoratov. Štiri pokrajine v Julijski Krajini bodo skupno prispevale okrog pol milijona lir. Na posamezne občine odpada po velikosti teh od 200 do 6.350 lir, kar ni malo in s čemer bo spet prizadet naš kmet. Kajti od njega bodo terjali razne doklade, da bodo lahko zadostili tej novi fašistični odredbi.

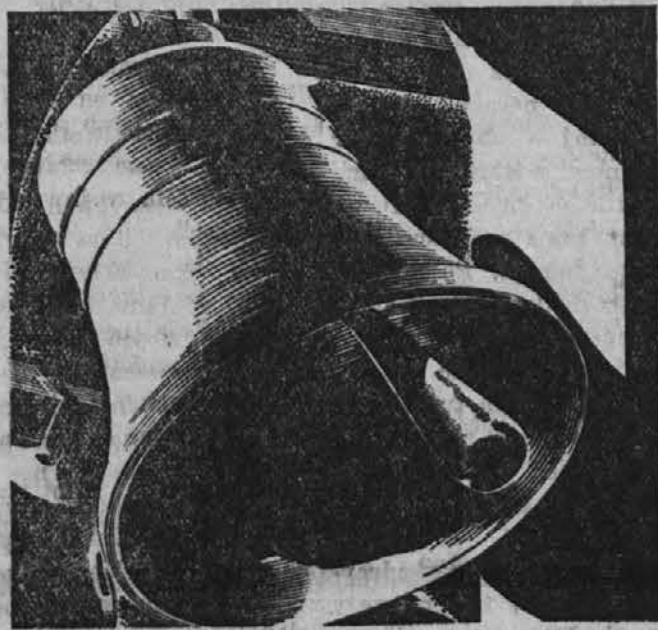
PRAZNIK GROZDJA

Trst, oktobra 1937. — V dnevi 26. septembra in 3. oktobra so praznovali v naših krajih osmi praznik grozdja. Ta praznik je v zvezi z enakimi proslavami, ki jih je organiziral fašizem po vsej državi. Pri nas so se vršile v ta namen posebne povorke z alegoričnimi vozi, ki so predstavljali razne dogodke iz fašistične zgodovine in pa tudi iz kmečkega življenja. Posebno pozornost so fašisti polagali na proslave na deželi. Poleg Trsta so morali organizirati kmetje povorke v Miljah, v Sežani Postojni, Nabrežini, Trzinu itd. Kako je izgledala taka proslava, naj nam predloži spored proslave v Sežani. Tu je šel najprej en voz z dopolavoristi domačini, en voz z dopolavoristi železničarji, dalje z ženskami in posebni voz balile. Udeležene pa so morale biti okoliške

vasi, kjer obstoje odseki dopolavoristov. Tako je bil po en voz dopolavoristov iz Orehka, Šmarji, Stori, Kozelj, Povirja, Gorenj Merč, Žirij, Lokve, Divače (železničarji in kmetje zase). Tomaja, Trebič, Bazovice, Grobade, Opčin, Dušovelj, Auberja, Senožec. Skupaj je bilo v povorki 25 voz. Če se vprašamo kdo so bili "dopolavoristi" ki so se morali vdeležiti kot člani odsekov dopolavoristov, moramo ugotoviti, da so bili to domači slovenski kmetje.

SMRT TREH ROJAKOV, UČITELJEV

Ljubljana, dne 3. oktobra 1937. — Smrt je spet posegla v naše učiteljske vrste in zahtevala troje žrtev. V karlovski bolnici je umrl naš rojak Vladimir Tončič, bivši dolgoletni upravitelj v Metliki, v najlepši moški dobi, star komaj 40 let.

PRIBLIŽUJEJO SE BOŽIČNI PRAZNIKI

V teh veselih dneh vsak še bolj misli na svojo oddaljeno družino.

Pošljite svojem dokaz, da se jih spominjate.

DENARNO NAKAZILO

izvršeno potom Banco de Boston je

PRAVI DAR

zanje, ker bo nakazana vsota izplačana

NA DOMU PREJEMNIKA V GOTOVINI

proti povratnemu potrdilu s prejemnikovim lastnoročnim podpisom in z navedbo dneva izplačila, katero Vam pozneje dostavimo.

POŠLJITE PRAVOČASNO POŠTNO NAKAZILO

Obiščite nas. Ako ne morete priti osebno, pošljite nam pismeni nalog, v vašem jeziku, in odgovorimo Vam še tisti dan.

POSEBNE URADNE URE

od 9 do 18; ob sobotah pa od 8.30 do 11 ure.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 BARTOLOMÉ MITRE 562

PUEYREDON 175

Av. Gral. Mitre 301 (Avellaneda) — Córdoba 1223 (Rosario)

POVERLJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

Bil je sin istrskega učitelja. Že z 18 letom je moral na bojno polje, kjer je bil ujet in preživel potem nekaj let v ruskem ujetništvu. Ko se je po vojni vrnil domov, je bil obsojen v konfinacijo, nakar je prišel v Jugoslavijo. Dobil je učiteljsko mesto in je bil ves čas na šolah v raznih krajih Bele Krajine, najdalje pa v Metliki. Lani je bil premeščen v Veliko Erpenjo na Hrvaškem, med tem ko se je njegova družina nastanila v Karlovcu. Bil je dober učitelj in skrben družinski oče. Za njim žaluje poleg vdove še četvero otrok. Naj počiva v miru, težko prizadetim naše sožalje.

V Šmartnem ob Savi, kjer je učiteljeval, je umrl dne 1. oktobra t. l. naš rojak Josip Aničić, šolski upravitelj na tamkajšnji osnovni šoli, star komaj 48 let. Po rodu je iz Matulj pri Opatiji. Učiteljske je dovršil v Kastvu, njegove prve službe so bile na šolah po raznih krajih v Istri. Po prevratu je moral, kot številni drugi učitelji, čez mejo v Jugoslavijo. Bil je nameščen nekaj let v Prekmurju potem pa v Zasavju, kjer je posvetil ves svoj prosti čas prosvetnemu in gospodarskemu napredku tamošnjega ljudstva. Ustanovil je sadjarsko in kmetijsko podružnico, sodeloval je pri občinskem odboru in gasilskem društvu pa tudi pri drugih društvih. V letošnji jeseni je zbolel in je moral na operacijo, po kateri pa so nastopile komplikacije. Prepeljali so ga na dom, kjer je podlegel pretekli petek. Naj mu bo lahka zemlja, prizadetim naše sožalje!

Na svojem domu Za Bežigradom je v nedeljo 3. oktobra umrl naš rojak, učitelj in pisatelj, Ivo Trost-Star je bil 73 let. Pokojnik je bil rojen na Colu pri Vipavi, šolal pa se je v Kobaridu in Kopru, kjer je tudi dovršil svoje študije. Bil je dober učitelj in dober narodnik. Sodeloval je tudi pri tržaški "Edinosti" in ljubljanskem "Slovenskem Narodu" ter pri mnogih drugih narodnih organizacijah. — Naj mu bo lahka domača zemlja! Preostalom pa naše iskreno sožalje!

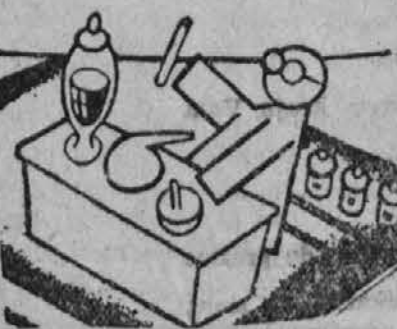
NAŠ ROJAK STOLETNIK

V Zagrebu, kamor se je preselil iz Julijske Krajine, je v septembru praznoval redek jubilej, stoletnico rojstva, Valentin Klemente. Že od rane mladosti se je bavil z izdelovanjem pletenin iz vrbovih vejic, to-

KEMIČAR IN LEKARNAR

diplomiran na zdravniški fakulteti v Pragi in usposobljen v Argentini.

Hh. Mr. Franciško Huspaur

Vam pripravi vsevrstne kemične analize v Vaši potrebi za zdravje. Predno delate stroške — večkrat brez uspeha — z vašim trdoprisluženim denarjem, obrnite se po nasvet do mene.

Mladenci! Vsako pomlad se kri prenovi, pripravite se za novo življenje in spravite iz sebe vse stare bolezni s tem, da napravite krvno analizo. Za stare kliente zastoj enako notranjost po pošti.

Dock Sud, calle Facundo Quiroga 1441 (Avellaneda) Pcia. de Bs. Aires

Pridi in prepričaj se kaj ti nudi na ceni in v kvaliteti

Krojačnica Mozetič

OSORIO 5052 - La Paterna! Buenos Aires

da sedaj je prevzel obrt njegov sin. kajti jubilarju je vid že opešal, da- siračno je drugače krepak in zdrav, saj je pred tremi leti, t.j., ko mu je bilo 97 let, še trikrat preplaval Sa- vo pri Zagrebu, kjer ni baš ozka. Na- šemu rojaku želimo ob izrednem ju- bileju, da bi v zdravju preživljal večer svojega življenja.

DROBNE VESTI IZ NAŠIH KROJEV

—Na 200 lir denarne kazni in 8 mesecev zapora je bil obsojen Josip Nikolavčič, ker je zbiral in si pri- svajal vojne ostanke. Kazen je po- gojna.

Radi tihotapstva naznanjeni so- dišču več oseb. Med njimi so sle- deči: Valentinčič Leonard, star ko- maj 39 let, iz Idrije, Fele Anton, 24 let, iz Idrskega, Bratina Leonard, 41 let, iz Kamnoga; Kos Josip, 34 let, iz Idrije; Lukančič Julij, 24 let iz Medvedjega brda. Fele Josip, 70 let iz Idrskega; Murovec Josip, 26 let, iz Idrije. Špič Justin iz Sele, Bremec Josip, 32 let iz Zaloge; Von- čina Gertrud, 49 let iz Zaloge; Li- čina Alojz, 26 let, Jereb Ferd, 26 let, iz Čekovnika. Torkar Matej, 70 let iz Podbrda, Mikuž Ivan, 32 let, iz Ledin; Kusterle Jakob iz Graho- vega, Brove Andrej z Bukovega, Mo- čnik Matej iz Kanomlje, Bogataj Ivan iz Drežnice, Likar Anton z Vojškega, Krašna Franc iz Vipave, Kobal Viktor iz Nabrežine, ter še okoli 30 drugih. Nekateri med nji-

mi so bili obsojeni na zelo stroge kazni, tako Valentinčič Leonard in Fele Anton, vsak na eno leto in pol zapora ter na 32.000 lir denarne ka- zni. Na eno leto nadzorstva, Bratina Leonard in Kos Josip vsak na eno leto zapora in 32.000 lir kazni, Lu- kančič Julij na 14.000 lir. Murovec Josip in Brenc Josip na 7.200 lir. Dakskobler Franc, Močnik Matej, Mlinar Josip, Rupnik Ivan in Seljak Andrej na 3.800 lir, Julij Lukančič na 4.800 lir.

Leonard Kacin, star 60 let in sta- nujoč na Placuti, je bil obsojen na 200 lir pogojno, ker je prodajal kruh, ki je vseboval več vode kot je predpisano. Kazen se mu ne upiše v kazenski list.

—V Idriji se je ustanovil fašistič- ni univerzitetni krožek, ki bo nosil ime po Valentinu Habetu, domačinu ki je padel v bojih v Afriki.

—V hiši Alojza Meržeka iz Kobje glave je nastal velik požar, ki se je kmalu raztegnil na dve sosednji gospodarski poslopji. Ves trud do- mačinov, da bi ogenj pogasili, je bil zaman. Šele gasilec se je po- srečilo požar omejiti. Vzrok požara ni znan.

—Šeststo lir nagrade je dobil Jo- sip Cotič iz Mirne, ker mu je žean rodila dvojčke.

—Na nedeljo 26. oktobra se je u- stanovila v Postojni sekcija vojnih dobrovoljcev. Ustanovitve so se u-

deležili tovariši iz Julijske Krajine in Dalmatinci.

—Postojna.—Kot fašistični zaup- niki krajevnih dosekov postojnske- ga dopolavora so bili imenovani za Veliki potok Izak Fara, za Žago Vin- cenc Tolmer, za Hrastje Krma Fran- za Zalog pa Bizjak Vladimir.

—Šmihel pri Gorici. — Oblasti so pozvale domačine, da izroče vse spo- mine, ki jih hranijo na vojno, slike in slično, kar bi lahko "dokument- ralo heroično gesto italijanskih bor- cev", vojaškemu muzeju, ki se ure- juje na Šmihelu pri Gorici.

—Števerjan. — V Števerjanu je neznanec ukradel Francu Rakušu 2.000 lir gotovine. Rakuš je tatvino opazil šele čez nekaj časa, ker je imel denar skrit pod blazino v po- stelji.

—Goriški prefekt Orazi je izvršil inspekcijo v občinah Vipavi in v St. Vidu nad Vipavo. Pri tem se je zlasti zanimal za fašističke organi- zacije in za njih delo. Pohvalil je vse odgovorne in jim dal novih nalog.

—Zagrad. — Delavec Ivan Kristi- jan je zadel dobiček 1 milijon lir na loteriji. Drugi srečni dobitnik ravno tako visokega zneska je bil 28 letni mehanik Podbršič Peter iz Trsta.

—Gorica. — Štipeletna Josipina Mervič je tako nesrečno padla pod avto, da so jo morali prenesti v bol- niceo v zelo težkem stanju.

—Radi tatvine vojnih ostankov je bil naznanjen Kraš Hermenegild, iz Vrtojbe, star 20 let. On je mirno kopal v vinogradu, ki je last Alojza Lebana iz Vrtojbe in je na njegov poziv, da naj neha, nadaljeval delo, češ da je to delal že prej in da ga pri tem nihče ni nadlegoval.

—Delavec Ivan Kristijan iz Za- grada je zadel dobiček 1 milijon lir na loteriji. Drugi srečni dobitnik ravno tako visokega zneska je bil 28letni mehanik Podbršič Peter iz Trsta.

v vsako izseljensko hišo
"Slovenski list"

FRANCOSKI ČASTNIKI V SLOVENIJI

Ljubljana, 22. oktobra. — Danes so dospeli v Jugoslavijo francoski častniki, ki so prišli na obisk k svojim jugoslovanskim tovarišem.

V Bohinjsko Bistrico so dospeli francoski častniki okoli trideset na 11. Tam so jih pozdravili zastopni- ki naših rezervnih častnikov gg. Prinčič in Turel, v imenu vojske kapetan Jovanovič, župan Rožman, zastopstvo gasilcev in zastopniki raznih drugih državnih ustanov ter šolska mladina. Bohinjska Bistrica je bila v zastavah. Francoski gos- tje so se nato odpeljali na Bled, kjer so doživeli prav tako pristrčen sprejem. S čolni so se gostje vozili po jezeru okoli otoka ter mimo kra- ljevskega gradu Suvobora, nato pa v Park-hotel, kjer so imeli skupno kosilo. Goste je zlasti vradostil na- stop osemčlanske skupine v sloven- skih narodnih nošah, to je štirih fantov in štirih deklet, ki so plesali po zvokih harmonike.

Ob 2. popoldne so se gostje od- peljali z avtomobili z Bleda na po- stajo Lesce, od tam pa z vlakom v Ljubljano, kamor so dospeli malo pred četrto uro popoldne.

Skupino vodi commandant Ferry, bivši francoski vojni minister. V skupini so še med drugimi g. Plontz, predsednik Federacije Poilus d'O- rient, slavni francoski letalec ka- pitan d'Hautefort, ki je med sve- tovnjo vojno zbil na tla 35 sovraž- nih letal, ter commandeur francos- ke legije časti, comm. Chabot in drugi odlični častniki francoske ar-

made. Vseh francoskih častnikov, ki so prišli v Jugoslavijo, je 49, poleg njih je pa še 20 dam.

Sprejem v Ljubljani

Na ljubljanskem glavnem kolo- dvoru se je zbrala velika množica prebivalstva, da primerno sprejme francoske goste. Med drugimi so bili navzoči divizijski general La- zar Tonič, brigadni general Dušan Dodič, poveljnik 40 pešpolka pol- kovnik Marič, poveljnik 16. topni- škega polka polkovnik Lukane, pol- ovnik Živarovič, poveljnik vojnega orožja, načelnik štaba generalštabni polkovnik Mihajlovič, sanitetni po- veljnik polkovnik dr. Brust, povelj- nik kolos. bataljona podpolkovnik Jaklič ter vsi referenti posameznih vojaških enot.

Ob prihodu vlaka je vojaška god- ba 40. pp. zaigrala koračnico, vsa množica pa je pričela navdušeno vzklikati Franciji, francoski vojski in francoskim gostom. Dame so v pozdrav mahale z belimi roboi. Ko so gostje izstopili, se je comm. Fe- rry pristrčno pozdravil v imenu francoskih častnikov z vsemi tu- kajšnjimi predstavniki. V sloven- ščini in francoščini je pozdravil dra- ge goste v nekdanjem glavnem me- stu Napoleonove Ilirije predsednik rezervnih častnikov ing. Beve, za njim pa je izrekel prav tople po- zdrave v imenu mestne občine in ljubljanskega prebivalstva podžu- pan g. dr. Ravnihar. Z zanosnimi besedami je odgovoril comm. Fe- rry, ki je slavil nekdanje skupne uspehe francoske in srbske vojske na solunski fronti, stalno vzajem-

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika
zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE,
ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno
perilo. — Specija listi za pljučne, srčne, živ-
reumatične bolezni

ŠARKEI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

FAUSTA

(Nadaljevanje)

Toda nihče ga ni več poslušal. Name- sto odgovora so padali po njem udarci vsake vrste. Preden se je siromak oves- til, je bil z metliščem tako pretepen, z raznjem tako naklešen in s pretikalcio tako osuvan, da ni pomnil enakega, kar je bil živ. Naposled je uzrl odprta vrata in je planil v pivsko izbo; kričeča in ma- hajoca truma mučiteljev je kakor vlna udarila za njim. Samo dolge noge so ga rešile. Sinil je na ulico in vzel podplate pod pazduho, da se je kar kadilo za njim.

Dve uri je trajalo, preden se je začutil toliko varnega, da se je ustavil. Ves npe- han in zbit je spustil oči okoli sebe; videl je, da je malone že noč. Naslonil se je pod bližnji pristreček in zajokal, kakor je more jokati bitje, ki nima ne pare v žepu ne kamena, da bi nanj položilo glavo.

"Joj, prekleta hrabrost!" je atokal sam pri sobi. "Prekleta ura, ko sem spoznal, da sem junak. Dokler sem se imel za stra- hopetca, sem živel tako mirno in brez skrbi!... Kaj mi je zdaj storiti? Kaj bo z menoj?"

Ko je dal tako duška obupu, je zdajci uzrl zraven sebe psa, ki je sigaje molil jezik iz gobca. Croasse se je zdrnil. Toga pesa je poznal: bil je iz gostilne pri "Ve- deževalki". Ker pa ni kazalo, da bi mu hotel kaj žalega, se je sklonil k njemu in ga je pobožal. Pes, ki je bil v resnici Pipeau, je pomigal z ostanom svojega repa, v znak, da cení njegovo prijaznost.

Med ploho, ki se je v kuhinji usula na siromaka Croassa, je bil tudi Pipeau obilno izkupil svoj del. In ko je ne- srečni dolgin pobegnil na ulico, jo je ubral za njim — tem rajši, ker je po svoji

pasji pameti sodil, da se itak obeta cela vrsta polomov in katastrof.

Croasse je naposled dvignil glavo in se je odpravil dalje. Tudi pes je krenil a pobešeno glavo za njim. Kam jih je vodila pot? Kje jima je bilo namenjeno preno- čišče, kje kosček kruha za večerjo? ... Croasse ni vedel ne tega ne onega. Na slepo srečo je korakal v noč.

To obupno tavanje je trajalo več ur. Časih ju je ustavil izza vogala rokovnjač, ki je najprej zahteval denar ali življenje, nato pa se je uveril, da sta še večja siro- maka od njega samega. Drugič ju je srečala obhodna straža, ki je z leščerbo iskala zlikovcev po temi. Tako je Croasse dolgo padal iz preplaha v preplah; šele okoli dveh po polnoči je opazil vglobljena hišna vrata, ki so se mu videla pripr- ven kraj za prenočišče. Tipaje je krenil proti njim, zakaj noč je bila črna kakor v rogu.

Tedaj pa je Pipeau zarenčal in Croas- se je mahoma začutil, kako ga je nekdo pograbil za iztegnjeno roko.

"Denar ali življenje!" se je oglasilo iz- nova, gotovo že petič ali šestič tisto noč. "Oj spoštovani gospod razbojnin, de- narja nimam in čena mojega življenja je majhna: še meni samemu ni vredno be- lica!..."

"Croasse," je vzkliknil glas iz teme.

"Picouic!" je ostrmel Croasse, ki je tu- di s svoje strani spoznal tovariša po gla- su.

Picouic je izpustil Croassevo roko in zagodrnjal:

"Če to ni smola! Stiri ure že prežim na plen; ko se mi naposled zazdi, da sem našel meščana, pri katerem najdem vsaj bore srebrnjak, se izkaže, da sem ujel

Croassa! Kaj delaš na ulici ob tej pozni uri?"

"Pa ti?" se je odrezal Croasse, ves srečen, da je našel sodruga.

"Sreče iščem. Odkar je vitez de Par- daillan prijet..."

"Kaj? Prijet je, siromak?"

"Na svoje oči sem videl, kako so ga stražniki vojvode Guiskega vlekli v Ba- stiljo."

"Oh, da ni bilo mene tam!..."

"Pred Vedeževalko so ga prijeli."

"Da ni bilo mene tam!" je ponovil Croasse z veličastnim zaupanjem vase.

"Ko sem videl to nesrečo," je nada- daljeval Picouic, "sem počakal noči in sem jo nato mahnil proti lepemu dvorcu v Progarski ulici, kjer sva se tolikokrat dobro najedla!"

"Glej, glej", Croasse se je udaril po čelu. "Na to nisem niti pomislil! ... Stopiva tja. Kar tečiva..."

"Počakaj! Progarska in sosednje ulice so polne do zob oboroženih ljudi. Takoj sem uganil, da hočejo prijeti tudi gos- pada vojvoda Angoulemekega... In tako sem se spomnil najinega starega poklica. Toda smolo imam. Nikogar še nisem do- čakal, da bi ga vzel pod zobe. Glad me tare, žeja me peče in truden sem, da ti povedati ne morem kako..."

"Kaj bo z nama!" je vzdihnil Croasse, spustivši se na tlak.

Picouic je molčal. Med tem, ko se je Croasse naposled zleknil po kamenju in zaspal, je strigal Picouic s širokimi uh- lji ter klical srečo na pomoč. Toda sre- ča je bila gluha: ni mu poslala nikogar, ki bi bil nosil pri sebi denar. Tudi vrli Picouic je nazadnje legel, da bi v spanju pozabil žejo in glad. Že dremaje je uti- pal Pipeauja, ki je ležal zraven Croassa.

"Pes!" je zamrmral. "Glej, glej. Po- tem takem nas je prava deteljica..." Picouic in Croasse sta se zbudila ne- kaj pred peto uro. Pes, ki je bil že davno na nogah, si je iskal hrane v ob- eestnem jarku.

Vsi trije so se s krulčimi želodeci od- pravili iskati zajtrka. Sreča se jim je nasmehnila vsaj toliko, da so nekje bli- zu današnjega Trga republike našeli na sadovnjak, kjer sta se Croasse in Pi- couic v naglici odtečala z zrelimi sliva- mi. Strah, da ju ne bi kdo zasledil, jim je kmalu nabrusil pete. Preden sta se do- ož gledu. Bil je komaj še senca samega sebe; in če je pogledal Croassa, se mu je zdelo, da se je od stradanja potegnul za dve pedi, ako ne še za več.

Ko se je približal večer četrtega dne tega skitanja po Parizu, nista mogla ob- bede in obupa nikamor več. S težavo sta se privlekla do Montmartrskih vrat, tik preden so jih zapri, in sta obrnila tr- dosrčnemu Parizu hrbet. Streljaj od mest- nega obzidja sta sedla pod hrast, ki je rasel na polju, in sta se razjokala... ne. Croasse je jokal za oba... Pi- couic je med tem klavno migal s kon- cem svojega siljastega nosu; njegovi dro- bni očesi sta svigali sem ter tja, kakor bi nečesa iskali.

"Želod!" je vzkliknil zdajci.

"Dva želoda. Trije. Deset želodov," se mu je pridružil Croasse.

In res so bila tla pod hrastom pokrita z želodom. Tovariša sta ga jela pobirati in hrustati na vse čeljusti...

"Po okusu bi dejal, da so lesniki," je rekel Croasse.

"Prav za prav pitajo z želodom pra- šiče," je menil Picouic. "A vprašam te: katera živa stvar na svetu je bolj zdra- va in lepša rečena od prasea?"

Prva slovenska krojačnica
LEOPOLD UŠAJ

Katera vam nudi v vsakem oziru vedno najboljšo postrežbo za spomlad in poletje

Velika izbira najmodernejših vzorcev blaga angleških tovarn

Camper in Saifield
GARMENDIA 4947. — LA PATERNAL

nost med obema državama, ki je bila, je in bo trajna. Naj živi Jugoslavija! Naj živi jugoslovanska vojska!

Godba je po govorih zaigrala marseljezo in našo državno himno, nato pa je sledil mogočen spreved skozi gost špalir po Masarykovi in Miklošičevi cesti pred magistratom, na kolodvorskem peronu so naši dame okrasile francoske dame in francoske častnike s cvetjem. Vse glavne ulice, koder se je pomikal spreved, so bile okrašene z zastavami. Na magistratnem poslopju je visela velika francoska zastava. Iz gostega špalirja prebivalstva po glavnih ulicah so se neprestano orili vzkliki Franciji, francoskemu narodu in francoski vojski. Z mnogih oken je padalo cvetje na francoske častnike. Francoski gostje so bili ganjeni nad tem pristranim in spontanim sprejemom Ljubljane.

Francoski častniki so se v družbi z našimi častniki postavili v pozor pred spomenik kralja Petra I., pred katerega je v imenu francoske vojske položil lep venec v francoskih

barvah poročnik Marcus, comm. Ferry pa je izkazal vojaško čast kralju Petru I., nakar je godba zaigrala jugoslovansko himno.

V sprevedu so nato odkorakali francoski in naši častniki po Prešernovi, Šelenburgovi in Vegovi ulici pred lirske spomenik, kjer je položil venec poročnik Masson, vojaško čast pa je izkazal prav tako comm. Ferry. Godba je zaigrala marseljezo.

Ob 6 so imeli francoski častniki s svojimi damami in tukajšnjimi zastopniki skupno večerjo v restavraciji "Union". Z večernim vlakom so odpotovali proti Zagrebu, kjer so prenočili.

ZOBOZDRAVNIKA

Dra. Samoilović de Falicov
in Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ur.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo. ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer
LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Buenos Orden 3389
Buenos Aires

Agencija

PUTNIK

SAN MARTIN 345/I
BUENOS AIRES
U. T. 31 - 8759

Samo pri nas dobite najceneje ladijske listke. Prodaja listkov za Jugoslavijo, Italijo in vse druge dežele. Vsakemu potniku preskrbimo kabino in druge ugodnosti. Preskrbimo popolnoma brezplačno tudi vse potrebne dokumente.

Ako rabite kake dokumente, prevode ali pravno zaščito

AGENCIJA "PUTNIK"
Lastnik: Anton Kolungja

DOBOVOLJCI — KLAĐIVARJI JUGOSLAVIJE

V krasni luksuzni izdelavi, na najboljšem papirju tiskano, je izšla v Ljubljani knjiga, ki nosi naslov "Dobrovoljci — kladivarji Jugoslavije" (1912—1918). Knjigo sta izdali v samozaložbi Okrajni organizaciji Zveze vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani in Mariboru. Obsega skupno 825 strani ter stane 140 Din. Naroča se pri Okr. organizaciji Zveze voj. dobrovoljcev v Ljubljani, Kolodvorska ul. To je zunanja stran tega dela.

Notranja pa zahteva, da se ob njej nekoliko več ustavimo, pri čemer moramo seveda, precejujoč vsebino, odstraniti osebne momente urednikov, ki so v knjigi zaznamovani, a upoštevati moramo njihov velik trud, ki so ga gg. uredniki dr. Ernest Turk, Josip Jeras in Rajko

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA" VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpuh, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ŽLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA SIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Clearelliju.

ZIVČNE BOLEZNI: Nevastenja, izguba spomina in sibičnost.

REVMATIZEM: kila, nadiha, gota. Sibičnost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, sibičnost pljuč.

ŽELODEC: upadeli, razirjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razirjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

Popolno ozdravljenje \$ 30.—

Plačevanje po \$ 5.— na teden.

Naš zavod a svojimi modernimi napravami in s izvirnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje z jamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaza Once Rivadavia 3070
Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

Paylin vložili v to ogromno delo. V lepo in povezano celoto se jim je posrečilo zbrati številne najbolj pestre prispevke. V knjigi sodelujejo prostovoljci od intelektualcev, pa do delavca in pastirja Draščeka Julija. Nekateri so prispevali celo pesmice. Vsi prispevki pa so pisani izredno doživeto, živahno, veselo, pa pretresujoče prehajajoči od veselih uric pa do največjih grozot, da drže človeka v nekem posebnem notranjem razpoloženju. Človeku vstaja nova groza in strah pred mislijo, da je človeštvo zopet na poti sličnih velikih in še večjih trpljenj, k jih prizadejajo vojne, ujetništva, kasarne, jarki... Ta knjiga, ki so jo pisali oni ljudje, ki so šli v vojno z velikimi iluzijami, je danes dovolj jasen in dovolj strašen memento vsem, ki se navdušujejo za nove pokole. Potrebno je, da si jo vsi vzamejo v roko. Resnica o vojni, ki "povzdiguje moža" kot pravi Mussolini "kot mater materinstvo", je tu dovolj strašna in doživeto zapeta in bi dala vsem takim misliti v to, ali se ne bi dalo morda najt pot v rešitev iz današnjih zagat po drugi poti, ki je za človeka cenejša in vsaj nekoliko lepša. To je gotovo prva misel, ki se porodi vsakemu, ki čita to knjigo.

Knjiga je razdeljena na osem delov. V prvem so sestavki o balkanski vojni, v nadaljnjih pa o svetovni, ki obsegajo poglavja o koncu svetovne vojne. Sestavke spremljajo številne slike, ki predstavljajo najrazličnejše dogodke in prikazujejo najstrašnejše prizore z bitk naših vojakov, med katerimi so zlasti omembe vredni prispevki Viljema Šfiligoja, Antona Habeta, Sardoča

Slovenkam v La Plati.

in okolice naznanjam, da sem otvorila modern salon za ženske, ki je opremljen z najmodernejšimi inozemskimi aparati za onduliranje "permanentes" lras. po vseh predpisih najnovejše mode.

Priporoča se za obilen obisk
JOLANDA BREGANTOVA
Calle 67, No. 102 esq. 118,
La Plata

POZOR!

HOČETE BITI DOBRO, MODERNO IN POCENI OBLEČENI?

Oblučite novo slovensko moderno krojačnico

"TRST"

Gabrijel Milič

Avda. DEL CAMPO 1080
Bs. Aires (Pafernal)

EXPRESO "GORIZIA"

FRANC LOJK

Calle VILLAROEI 1476
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

Naznanjam, da sem odprl gostilno

'VIPAVA'

kjer boste vsi točno in dobro postreženi z dobro domačo hrano ter z izbranim dobrim vinom in prvovrstnim hladnim pivom.

Cenjenim gostom je na razpolago kegljišče in kroglišče. Priporoča se za obilen obisk lastnik

Saksida Viktor

Tinogasta 5139 — Devoto
Bs. Aires

Tako sta si utešila najhujši glad. Ko je želoдец utihnil, so se oglašali možgani. Jela sta obujati spomine.

"Pomniš li," je vzkliknil Picouic, ka-žoč z roko na montmartrski grič, "pomniš li, kako veselo sva se nedavno tega spremljala najina gospoda proti onemu samostanu? Kdo bi bil tistikrat slutil, da bova kmalu stradala!"

Croasse se je pri tej besedi zdrnil in se strahovito tresel s pesjo po glavi.

"Montmartrski samostan!" je zavpil.

"In se ga nisem spomnil. In nisem pomislil nanj..."

"Na da, samostan benediktinski! Kaj nama je do njih?"

"Kaj nama je do njih? To nama je, da sva oteta!"

"Ubogi Croasse, zmešalo se ti je od stradanja."

"Ni se mi zmešalo, Picouic. V montmartrskem samostanu je Filomena! Razumeš..."

Picouic se je naglo ozrl, ali bi mogel splezati na hrast, če bi tovariš zbesnel.

"Filomena!" je nadaljeval Croasse. — "To ti je ženska brez primere, zaja, do- brosrčna ženska, ki se ne ustraši niti dveh takih, kakšna sva midva! Rada nama bo dala piti in jesti in še snop slame kam za ležanje! Vatani, pojdiva k Filomeni!"

"A zakaj, tako ti vraga, zakaj naj bi nama dala Filomena hrano in prenočišče?" je vzkliknil Picouic.

Croasse se je ponosno vzravnaval in mogočno iarekel besede:

"Zato, ker me ljubi!"

Pol ure nato sta siromaka prispela do samostana in sta se ustavila pred vrzelo, ki jo čitatelji že poznajo...

LII.

V Favstinem dvorcu

Gostilno pri "Železni stiskalnici" smo ostavili v trenutku, ko je menih Jacques Clément pozval Roussotte in Paquette, naj mu pokažeta spojna vrata. Krémari- ca sta jadrno ustregli njegovemu pozivu. Ko sta priveli mladega moža v veliko, razkošno opremljeno sobano, se je zdrnil in z grozo pogledal okoli sebe. Ta prostor je poznal. V tej sobani je sedel nekoč, udeleženec razuzdane orgije, zaradi katere ga je še zdaj skelela vest...

A to pot ni šlo za razuzdanstvo. Danes je bil prišel, da sprejme ukaze Najvišjega za veliko dejanje, ki ga je hotel izvršiti. Pogledal je Roussotte in spet napravil tajno znamenje.

"Ali je to vse?" je vprašala krémari- ca.

"Ne," je rekel Jacques Clément. "To mi daje šele pravico, da smem stati, kjer stojim; a da me spustite dalje..."

Tako govorec je s koncem prsta začrtal v zraku nekakšen trikotnik.

Roussotte se je naklonila. Nato je povzdignila zaveso in pokazala:

"Tu so vrata. Ali znate potkati?"

"Znam," je rekel menih.

Krémari- ca sta izginili in Jacques Clément je potrkal na vrata, kakor je bilo dogovorjeno. Odprli so mu takoj. Ko je prestopil prag, se je našel v sobi, ki jo je razsvetljevala svetiljka, čeprav je bil zunaj še velik dan. Belo oblečena žena, ki je sedela v visokem naslanjaču, mu je mignila, naj stopi bliže.

"Vi ste Jacques Clément?" je vprašala

"Da, gospa. Tako mi je ime."

"Jacques Clément iz samostana jako blincev?"

"Tako je, gospa. Toda častiti oče prednik mi je velel, naj pridem v posvetni obleki."

"Prednik Bourgoing?"

"Da, gospa."

"Veste li, kdo sem jaz?"

"Mislim, da ste tista, ki jo imenujejo princezo Favsto."

"Favsta sem," je potrdila žena v naslanjaču. "Ne bojte se ničesar, zaupajte mi..."

"Evo zakaj sem prišel, gospa..."

Menih je pogledal Favsto, kakor bi se v areu še obotavljal.

"Govorite," je rekla z zapovedujočim glasom.

"Gospa," je dejal, ne zavedaje se vzneta, ki ga je prevzemalo čedalje bolj, "duša mi je težka od strašnega sklepa. Izvršiti ga hočem, pa da sem na vekomaj pogubljen. Ko sem prosil častitega prednika Bourgoinga, naj mi dá za to, kar nameravam, že naprej sveto odvezo, sem dobil odgovor, da me tolikšnega greha ne more odvezati nihče na svetu..."

"Razen..."

"Razen?" je ponovila Favsta.

"Razen osebe, h kateri me povedete vi, da se ji razodenem pod pečatom is- povedne tajnosti."

"Govorite, gospod menih," je rekla Favsta. "Oseba, ki vas more naprej od- vezati vaše krivde, sem jaz. Vaš častiti prednik je mislil mena."

Pri teh besedah se je vzravnila in vsa njena pojava je dobila izraz skrivnostnega veličanstva.

Menih ji je trepetaje pogledal v o- braz. Čudno brezumje mu je kipel v glavo. Bilo mu je, kakor da ga roke ne

vidnih bitij ob zvokih cimbal in harp odnašajo v neresničnost. In ko je spu- stil oči na Favstino roko, se ni prav nič začudil, da je užrl na njej papeški prsta...

Toda drget, ki ga je stresal, je postajal od trenutka do trenutka silnejši. Le- den znoj mu je orosil čelo. Počasi se je zgrudil na kolena in zajekal:

"Kdo ste? ... Ali ste mi poslani po Gospodu? Ali ste Angel Njegov, kakor ona?"

"Nisem angel, gospod menih," je od- govorila Favsta. "Sem poslanka božja. Vsevišnji mi je poveril nalogo, da ob- novim kraljestvo Njegovo na tem sve- tu."

"Kdo ste?" je ponavljal menih. "Kdo ste?"

"Najvišja Pastirica," je rekla Favsta z glasom božanstvene samozvesti. — "Tista sem, ki jo je tajni kardinalski zbor izbral za voditeljico v boju zoper brezboštvo Siksta V. Poslana sem na Francosko, da vržem krivo vero ob tla."

"Papežinja," je zamrmral Jacques Clément. "Častiti oče Bourgoing mi je ne- kajkrat prikrito namigaval o tem dogo- ku, a nisem mu mogel verjeti..."

"Prišel si po odvezo," je nadaljevala Favsta. "Ta desnica je edina, ki jo more izliti na tvojo glavo. Zato govori brez strahu, brez ošabnosti in brez slabosti. Da se uveriš o moji oblasti do tebe — poglej..."

Tako govorec si je naglo odpela boda- lo, ki ga je nosila za pasom, in ga je vrgla pred kleečnega meniha. Jacques Clément ga je drhte pobral.

"Ali je isto?" je vprašala Favsta.

"Da," je odgovoril menih, z nepopis- nim začudenjem ogledujoč orožje. —

"Zdaj vidim, da ste v zvezi z angelom."

Tisti mah ga je obdala nenadna tema. Nič več ni videl ne Favste ne njene o- kolice. In kakor takrat v kapelici ja- kobinskega samostana, ga je tudi to pot prešinila sveta groza, ko je zasijala v globini sobane rahla svetloba in se je iz tega sija izvila pojava angela...

Kakor tistikrat, je imel angel tudi danes obličje vojvodinje de Montpensier. Ves iz uma je Jacques Clément razprostrl roke. Angel pa se je približal, sklonil se k njemu in zamrmral:

"Danes zveš, o Jacques Clément, ka- tera pot te povede v hebeško glorio..."

in v zemeljski raj... Najvišji Pastirici je naloženo, da te pouči..."

Komaj je angel izrekel te besede, je izginil in v sobi, ki je bila pravkar še temna, je mahoma spet zagorela luč. Me- nih se je pobral; kakor blazen je planil tja, kjer je videl nebeškega sla. Toda ujel je samo zaveso, ki je pokrivala goli- zid. V zidu ni bilo nikakega izhoda...

"Za Boga, gospa," je kriknil, otraje- si mrzli znoj, ki mu je curkoma dri po obrazu, "rečite, ali niste ničesar videli med tem, ko je bilo v sobi tema?"

"Tema?" se je začudila Favsta. "O- svestite se, gospod menih. Luč ni uga- sila niti za trenutek."

"Kaj? Ni se stegnili? Vobče ne?"

"Vobče ne..."

"In tu, pred to zaveso, niste videli nikakega zračnega bitja?"

"Nikogar in ničesar razen vas, gospod menih..."

"Bog prizanesi moji pameti," je za- stokal Jacques Clément.

"Ne bojte se. Priznašal ji bo, kakor- da služila Njegovi volji."

(Nadaljevanje sledi)

TUDI TAM SO NAŠI

Lujan!

Na, ga vidiš kramarja, bo rekla prav tista čitateljica, ki se je čez moje dopise pritožila. Saj sem prav povedala. Sama propaganda ga je in nič drugega... Saj sem vedela že naprej, da bo sedaj kar gotovo tistega Jožeta in Rožo spet vlekel v Lujan...

No, takole za burko.

Pa naj gresta v Lujan Jože in Roža in veliko Jožetov in Rož. Saj bosta imela dovolj prostora na vlaštini in v cerkvi in v muzeju in... in nemara, da se bosta še do spovednice lahko prirnila... Saj ne bi nič škodovalo...

Sama propaganda.

Matika na gomolj pa kaj bo vrabec drugega delal kot čivkal... če žvižgati ne zna.

Naj bo torej propaganda. Hvala Bogu, da umazana ni, sebična pa tudi ne; saj nič ne nese...

Torej v Lujan! Toda ono pot je šel Janez sam. Saj veste, da ni v Argentini kraja, koder se ni hodila trudna slovenska noga, kjer n. še tekel pot iz slovenskega čela, pa bodisi v tovarni, v gozdu ali na polju.

Tako sem jo mahnil oni dan pogledat, kaj je z našimi v Lujanu. Saj so mi pravili že mnogi, da jih je precej tam.

Bilo je ravno one dneve ob prihod kongresa v Lujanu. Narod se je že zbiral k slovesnosti popoldne ob 5 uri. Srečno sem dognal, kam naj grem, da koga najdem našega. Krenil sem na pot.

Tedaj so se razmajali zvonovi. Saj je že tako dolgo minilo, da se člo-

vek na ubrano zvonjenje že komaj spomni, ker tu zvone tako, da človeka ušesa od tega bole. Pa sta se razmajala dva zvonova in oglasil se je še tretji in četrti... Zlila se je prelepa pesem in zavalovala... Če bi ne stopal po raztrgani ulici, med mestnim zidovjem, bi me gotovo prevzela predstava kresnega popoldneva med cvetočimi travniki in klasečimi njivami... Prelepa pesem zvonov, ki jo je redko še kje drugje slišati kot na naši slovenski zemlji...

Samo še "vujca" manjka, tako mi je prišel kot za burko na misel "Čepjakov Martin" iz Božakovega, o katerem pravi belokrajnska zgodba, da ga je sam zagrebški "biškup" šel iskat v "milerjevo ciglanico", ker je bil edina duša v Zagrebu, ki je pošteno znal udarjati na zvon. Ta "vujca", trda slovenska korenina, je našel še dva rojaka in se potem tako zvonili in potrkalili, da so Zagrebčani prišli v turen k maši... biškup je pa sam z mežnarjem v cerkvi ostal...

No, brez špaso. Če bi poprijeli večji slovenski fantje, to rečem, da

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6 \$, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327 DOCK SUD

KROJAČNICA

"GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblačeni. Pridite v krojačnico "Gorica", kjer boste vedno dobro postreženi.

FRANC LEBAN

UL. WARNES 2191 (Nasproti postaje Paternal.)

bi bilo nekaj čudovitega z luhanjskimi zvonovi.

Pa kaj bi. Stopal sem dalje, pesem zvonov pa je vedno bolj medlela.

Številka je. Toda hišica! Saj je kar prelepa, da bi mogla biti slovenska. Nisem še prav prevdaril, ko se je prikazala oseba in sva se kar hitro poznala.

"Saj sem si mislila, enkrat se bo že pokazal. Dobila sem vaš list in zato sem kar vedela, kdo ste, ko sem vas videla."

In mož? Pride kaj kmalu?

Vsak čas bo doma. Ali ga nemara poznate?

Če ga poznam? Ne bi rekel!

Kmalu je prišel. Saj je bila že tudi kar šes tura. In zidarju je dan dolg in težak.

Skoro bi rekel, da sva stara znanca. Iz tistih časov, ko smo kouske mrhe preganjali po vaših krajih. Iz rhičke gori čez Zaplano, Petkovec, Rovte, na Hotedrščico, Črni vrh in Vipavo... Pri vas na Petkovec smo prišli pa sadjeva pit...

Tako so šle naše misli v tiste čase nazaj, ko sploh ni bil pošten in vreden tisti fant, kateri ni nič tihotapil... čeprav tihotapski denar ni nikomur sreče nosil. Malo komu je

veljal kaj več kot krompir, ki niti eno leto ni dobro užiten...

Še drugih znancev in rojakov sem poiskal in našel. Pa tudi zvedel, da so bili lansko leto tudi oni vdeleženci našega romanja in so prav z velikim veseljem sprejeli novico, da pridemo letos zopet. Kakih pet slovenskih družin je v Lujanu, ki so menda kar vsi v stavbenem delu. In pravijo, da se tam kar pridno zida.

Tako sem se zadržal, da me je sprejela nazadnje jasna zvezdna noč, čudovita lepa, kot je na južni zemeljski polovici še nisem videl. Zakaj v našem velemestu nam motno obzorje in luč zakrije premočgo nebesne krasote in jasnih zvezd. Vedno sem mislil, da je severno nebo bolj bogato zvezd, oni večer sem pa videl, da je južno nebo prebogato.

Lepo je, tako je menil spremljevalec, samo, čež bodo dale, ker je zvezd toliko. To pa imamo tukaj, česar v mestu ni: dober zrak, čist kot na planinah in lepo nebo.

Treba je bilo na pot. Voščili smo si lahko noč z željo, da se 28. nov. spet vidimo v družbi mnogih rojakov, ki bodo prišli poslušati, kako poje največji zvon v Argentini in

CERKVENI VESTNIK

21. nov. Maša in molitve na Paternalu.

28. nov. Romanje v Lujan. Vlak odide iz Pl. Once ob 7-40 (Pueyrredón in B. Mitre). Vstavi se v Floresu, Liniersu in v Haedo. Maša ob 10 uri. Molitve ob 4 uri in pol. Odhod ob 6 in pol.

Vmes bo ogled muzeja in še kaj zanimivega.

Prilika za spoved bo v soboto 27. nov. od 3 do 4 ure na Avellanedi, od 4 do 6 ure na Paternalu (Av. del Campo), po 6 uri v cerkvi sv. Antona (Caseros 2780).

Vozne listke si preskrbite preje. Vsekako nujno prosimo, da potujete s skupnim vlakom, da s tem olajšate delo in skrb tistim, ki nosimo odgovornost za vso prireditve. Ker se letos organizirano ne pridružijo Hrvati, zato se moramo tembolj potruditi, da nas bo več.

Če bi bilo kje kaj treba, obrnite se na reditelje, ki jih bo spoznati po slovenskem traku na desnici.

Hladnik Janez

kaka je najprostornejša cerkev na tem delu zemlje.

Hladnik Janez

CARIČIN LJUBLJENEC

ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje 64.

Če se morda nekoč usoda spremeni in boste vi potrebovali pomoči, bodite prepričani, da bom vse storila, da vam pomorem.

"Toda hvala Bogu, nikoli ne boste potrebovali moje pomoči. Vi ste se pokazali napram meni tako plemenitega..."

"Prosim vas, ne začnite zopet znova!" vzklikne naglo starec. "To, kar sem storil doslej, je bil samo začetek! — Kako pravijo igralci, kadar igrajo uvod k neki drami?"

"Predigra!" reče Elizabeta.

"Da, predigra, Elizabeta. Mili moj otrok, kar sem doslej storil za vas, je bila še le predigra. Glavno dejanje bo šele sledilo!"

"Preplašili se boste, ker se je začelo kakor žalostna drama. Toda prisegam vam, da se bo razvila komedija! Vsi se bomo pristrčno smejali. Vi, jaz in cela publika!"

"Gospod Katz, jaz postajem že radovedna!" vzklikne Elizabeta.

"Obljubite mi torej še enkrat, da se ne boste jezili!"

"Obljubljam vam — da se ne bom jezila!"

"Poslušajte me torej — reče starec, ki se mu je poznalo, da je zelo razburjen, — postanite moja žena!"

Elizabeta se je tako začudila, da ni mogla odgovoriti besedice.

Globoka žalost jo prevzame. Tudi ta človek je bil torej napram njej

plemenit samo iz sebičnih vzrokov! Smatrala ga je za svojega edinega in odkritosrčnega prijatelja, njemu pa je bilo samo na tem ležeče, da si zagotovi njeno trajno hvaležnost.

Najel ji je to elegantno hišo, dal ji je vse, karkoli ji je srce pozelelo, sedaj pa — ko mu je morala biti hvaležna — sedaj je zahteval plačila!

"Torej, gospodična Elizabeta" — jo vpraša Aron Katz, — mar mi nečete odgovoriti?"

"Odgovoriti? — Da, gospod Katz, ne morem vam odgovoriti! — Vi veste, da hočem biti napram vam vedno odkritosrčna. Mar mi boste zamerili, pa naj vam rečem karkoli?"

"Da vam zamerim?" odvrne smehljaje stari Aron Katz. "Le govorite! — Aron Katz je doživel v svojem burnem življenju že mnogo težkih trenutkov, pa je vedno pripravljen na vse!"

"Moje besede vam ne bodo in ne smejo povzročiti trpkih trenutkov! Gospod Katz, vi ste mnogo storili zame! Morda pričakujete, da vam bom iz hvaležnosti rekla: Vzemite me — vaša sem! Toda jaz vam moram odgovoriti: zahtevajte, da umrem za vas, da prelijem svojo kri za vas — rada bom storila. — Postati pa vaša žena, — ne tega ne morem storiti! Pripadam namreč onemu, kateremu sem nekoč prisegla večno zvestobo!"

"Zvesti hočete ostati torej možu, ki se je vam izneveril?" vpraša zardeno Aron Katz.

"Da, smatram, da ne smem dela-

ti hudega, četudi me drugi žalijo!" odvrne deklica. "Toda četudi Potemkina ne bi več ljubila, četudi bi ga že pozabila, vendar vas ne bi mogla izbrati za svojega moža. Gospod Katz, nočem vas morda s tem žaliti, nočem vas niti opozoriti na razliko v najinih verah, ker zame obstoje samo ljudje, brez razlike, če so židje ali kristjani. Gre samo zato, da-li so medsebojno vredni ljubezni. — Vi, gospod Katz, bi v resnici zaslužili toplo in zvesto ljubezen, ko bi se me žene mogle vzpeti do one popolnosti, da bi mogle ljubiti v človeku samo plemenito dušo in dobro srce. Toda me žene smo slabotna bitja, ker zahtevamo tudi telesno lepoto, a ne samo duševno! — Gospod Katz, pomislite samo na to, kaj bi bilo, če bi kot vaša žena nekega lepega dne srečala Potemkina. Da se mi vrže Potemkin pred noge in me poprosi odpuščanja! Ko bi zagledala njegov lep obraz in krasno postavo, vam ne bi mogla ostati zvesta! — Mar da vas potem prevarim? Oh, potem ne bi bila vredna, da ste me rešili smrti iz naročja. — Ne, gospod Katz, hvaležna sem vam za vse, kar ste storili zame, toda dovolite mi, da odidem zvečer iz te hiše, kjer ste me negovali in varovali v brezprimerno ljubeznijo. — Čutim, da sem dovolj močna, da se podam zopet v življenje in da si sama služim svoj kruh. Vi pa me boste ohranili v dobrem spominu!"

Elizabeta ponudi svojo roko staremu Katzu, ki je stal mirno se smehljaje poleg nje.

Toda on ne sprejme njene roke.

"Elizabeta, mar ste res mislili," vzklikne Katz "da vas želim za ženo v navadnem pomenu besede? Mar ste res mislili, da bo stari Aron Katz tako neumen, pa bo zahteval od vas, da mu postanete prava žena? Mar sem vam sploh kdaj pokazal s kakim dejanjem, da sem domišljav bedak? — Ne, Elizabeta, hotel sem vas samo preizkusiti, da-li boste ostali tudi v tej zadevi tako odkritosrčni, kakor vedno doslej!"

"Da, potrebno je, da postanete moja žena, a samo navidezno. — Potrebno je, da sprejmete moje ime in svet naj misli, da ste resnično gospa Katz."

"Nikdar ne bom prišel v vašo spalnico, nikdar ne bom zahteval kake pravice! Nikoli se vas ne bom dotaknil niti z malim prstom! Biti mi hočete svetinja! — Ne, biti mi hočete več nego svetinja! Biti mi hočete dete, kojega hočem ljubiti, kakor da sem vam resnično oče. — Sedite, Elizabeta, pripovedovajte mi hočem kratko povest, pa hode te potem razumeli moje namene."

On primé Elizabeto za roko ter jo pelje do divana. Potem pomakne stol bliže, sede in začne:

"Še nikoli nisem govoril z vami, Elizabeta, ali to kar vam hočem pripovedovati sedaj, morete slišati v cellem Petrogradu. Vsak vam more pripovedovati, ki pozna prilike od kar je carica Katarina ukradla carstvo, narod in prestol. — Predno se je to zgodilo, bil sem dvorski ban-

kir carja Petra III., nesrečnega človeka v vsakem oziru. —

Nesrečen je bil prvič zato, ker ni bil nadarjen, da bi vladal Rusiji. Drugič, bil je pijanec, a največja nesreča je bila, da je poročil Katarino. — Vprežite pred voz osla in arabskega konja! Od tistega časa, ko je Katarina stopila čez naše meje, je bil car izgubljen. Takrat je bil on še prestolonaslednik, edina nada Rusije.

Narod ga je ljubil kljub temu, da je imel pogoške. Pa Katarina je umela vzeti mu narodovo ljubezen. Po njeni zaslugi so krožile med narodom najgrše povesti o njem. Zнала je doseči, da je pripravila carja k prepiru ob navzočnosti gostov. Ti so seveda potem razglasili, kako je Peter nestrpljiv in kako muči svojo lepo in mlado ženo.

Povzročila je sama, da je veliko pil. Sama mu je potisnila v roke otroške igrače, s katerimi se je igral, namesto da bi vladal. Za njegovim hrbtom pa ga je varala s svojimi ljubimi.

Bil sem, kakor sem že rekel, njegov dvorski bankir in upravljal njegovo veliko premoženje.

To premoženje je obtajalo iz mnogo milijonov rubljev. V začetku ni bilo veliko, pa meni se je posrečilo, da sem ga povečeval od leta do leta z dobrim oskrbovanjem. — Ko je Peter zasedel prestol svojega očeta, poklical me je k sebi in rekel: Aron Katz, ti si z dušo in telom žid, pa zanesljiv in pošten si! Oskrbuj še nadalje moje premo-

LADIJSKE VOZNE LISTKE

za vse parobrodne družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino

za gotovino vsakemu potniku brezplačno.

Vpoklicne karte po zelo znižanih cenah

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

Dirección:
Gral. César Díaz 1657
Buenos Aires

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

POLOŽAJ V PALESTINI

Anleški udarec proti palestinskim Arabcem ni rodil tistega uspeha, ki ga je Anglija želela. Na vseh koncih dežele se javljajo teroristični akti in vsi znaki govore za to, da smo šele na pričetku široko zasnovane ga arabskega odpora. Muftiju se je posrečilo, da je ubežal iz Omarjeve mošeje, kjer se je skrival pred Angleži. Sedaj se nahaja v inozemstvu in ima po zadnjih poročilih namen iti na agitacijsko potovanje v Ankaru, Bagdad in Kairo, da pridobi mohamedanski svet za stvar palestinskih Arabcev. Zdi se pa, da bi za protiangliško razpoloženje muslimanov tega potovanja niti ne bilo treba, kajti v vseh predelih muslimanskega sveta se javlja živahno vznemirjenje, ki ga Anglija s skrbjo opazuje. Položaj Anglije na Bližnjem vzhodu je nekoliko ogrožen, kajti čeprav ni dvoma, da morejo Angleži z vojaško silo zatreti v Palestini vsak upor, gre vendarle predvsem za ugled njihove avtoritete na vzhodu in za zvestobo mnogih mohamedanskih, Angliji podložnih narodov. Angleži, ki imajo v kolonialni politiki največje izkušnje, se očitno tega dejstva tudi zavedajo. Zato so tako oprezni tudi napram palestinskim teroristom. Kajti Palestina ni kakor kak druga kolonija ali mandatna dežela. Palestina je sveta dežela za Jude, za kristjane in muslimane.

Vedno je bila Palestina na poseben način povezana z verskim mišljenjem in čustvovanjem. Že davno pred prihodom Izraelcev je pomenila prejšnjim posestnikom dežele gora Morija z mestom Urusalim sveto zemljo. Pozneje je postala vsa Palestina "obljubljena dežela" in je s tem dobila lastnost, ki na neki način še po več tisoč letih deluje kot gibal v modernem zionističnem gibanju. Kristusovo življenje je Palestino na poseben način posvetilo in jo tesno združilo z zapa-

dom. Iz "obljubljene dežele" je Palestina postala "sveta dežela", kar je v križarskih vojskah rodilo prav posebne posledice. Toda tudi močno se porajajo islam je že v svojih početkih navezal svojo versko usodo na Palestino. S svoje strani je svetim krajem dal nov pomen: raz gore Morija, na kateri je stal Salamonov tempelj, se je Mohamed dvignil na svojem čudežnem konju El Burak v nebo. Od tedaj je to mesto, ki ga pokriva prekrasna Omarjeva mošeja, mohamedanstvu takoj za Meko in Medino najsvetejši kraj.

To versko obeležje Palestine je imelo za posledico, da se je narodnostna in verska misel v tej pokrajini vedno tesno prepletala in da ločitev skoraj ni bila mogoča. Vendar pa je zemljepisni položaj dežele bil takšen, da ni nikdar za dolgo časa mogla uživati politične samos-

tojnosti. Tu so se križali — resni premočnih sosedov, kakor Babilonci, Sirci, Egipčani, Rimljanji, Bizantinci in Osmanli. Danes pa je Palestina vrata britanskega cesarstva na vzhod. Z drugimi besedami: Palestina je vedno bila preveč zanimiva in preveč dragocena zemlja da bi jo njeni sosedje puščali na miru. Bila pa je tudi premajhna, da bi mogla ohraniti politično samostojnost. Tako je postala nekakšen barometer za politično moč in vpliv držav na vzhodu. Samo za nekaj časa in pod posebno ugodnimi pogoji so mogli Judje ohraniti samostojnost. Ta slabost, ki si ni mogla privoščiti vojaškega vojevanja z uniformiranimi četami, je že od nekdaj v Palestini narekovala posebno taktiko upora, ki jo označujejo večje ali manjše tolpe, prežete verskega in nacionalnega fanatizma. Iz te miselnosti je tudi nastala predstava verskega Mesije, ki bi istočasno moral biti tudi narodni osvobodilni junak. Odtod razočaranje in ogorčenje Judov nad Kristusom, ki se je z besedami: "Moje kraljestvo ni od tega sveta" jasno in nedvoumno ločil od judovske nacionalistične ideje in njenih političnih ciljev. Zato so se Judje, ki jih je Pilat postavil pred izbiro, ali hočejo Kristusa ali Barabo, rajši odločili za Barabo, ki je bil vodja nekakšne uporniške roparske tolpe. Rimski zgodovinar Jožef Flavij nam je nazorno popisal v svoji "Judovski vojni" teroristično vojno, ki so jo Judje bojevali s pomočjo obo- roženih tolp, katerih voditelji pa so veljali za narodne junake. Zani- mivo je, kakor, da se na podoben način sedaj Arabci vojskujejo proti Angležem. Kakor v dobi Pompeja in Tita, tudi sedaj ni vodstvo v rokah uradnih narodnih zastopnikov v Jeruzalemu, ampak pri posrednih malo poznanih poglavarjih. Tudi sedaj se ta uporniška vojna financira le z ropanjem, le da je na mesto karavan stopil avto-

mobil. Tudi bojna taktika je ostala ista kakor za časa Jožefa Flavija, le da je meč, nadomestila puška in bomba. Rimljani so judovske tolpe, ki so se skrivale po hribih, imenovali "Latrones" (roparje). Angleži pa jih v svojih poročilih razivajo "bandits" (bandite, tolpe).

Tudi danes se v arabskem uporu javljata v ospredju narodna in verska misel. Jedro upornikov tvorijo versko organizirane mladinske organizacije, katerih poglavar je mohamedanski verski učitelj. V Jeruzalemu je stal na čelu odpora mufti, ki je predsednik najvišjega muslimanskega sveta. Arabski teroristi so po angleških vesteh odlično organizirani in kažejo pri spopadih mnogo junaškega poguma. Terorizem ni naperjen le proti Judom in Angležem, ampak tudi proti tistim Arabcem, ki bi hoteli ostati izven boja in veljati za pomirljive v o- čeh angleškega gospodarja. Že marsikateri spravljivi Arabec je s svojo glavo plačal Angležem prijazno zadržanje. Ni dvoma, da je med palestinskimi Arabci gotova plast inteligence in pridobitnih ljudi, ki bi se radi izmirlili z Angleži; toda bo- je se tajnih arabskih odborov, ki bi v tem primeru brez usmiljenja obračunali z njimi in njihovim ime- tjem. Značilen primer je jeruzalemski župan bej Nasasibi, ki je vodil Angležem prijazno politiko. Toda sedaj se je mož moral obdati z obo- roženo stražo šestih mož, ker se bo-

ji za svoje življenje, in to po pra- vici.

Anglija se ni posebno energično borila proti teroristom, dokler je suneke veljal le Judom. Preteklo leto je pripravila v Palestini kakih 30.000 mož, ne da bi jih bila kdaj resno uporabila, šele ko je bil umorjen angleški komisar v Galileji, ki je bil Judom. posebno prijazen in ko so bili poškodovani petrolejski vodi v Haifi ter letališče, je Anglija pričela energičneje nastopati. Kajti sedaj je ogrožena njena lastna varnost in varnost industrijskih ter vojaških naprav, kakor kalije- vi rudniki ob Mrtvem morju, voja- ška letališča v Gazi in Ramleh, ceste in železnice, strateško važno pri- stanjsko Haifa itd. Ni misliti, da bi se teroristi mogli vojaškim četam dolgo upirati. Toda danes palestinski Arabci niso osamljeni. Z njimi simpatizira 200 milijonov muslimanov po vsem svetu, kar utegne britanski imperialni politiki postati jako neprijetno. Protiangleški Angli- je sedaj ni Francija, ki je dolgo časa na Bližnjem vzhodu delala Angliji težave, ampak je na njeno me- sto stopila Italija, ki je tudi sicer nevaren tekmei na obalah Sredozemskega morja. Meč islama, ki si ga je Mussolini dal izročiti v Libiji, sicer ne pomenja vodstva mohame- danskega sveta, pač pa lahko za- veznika proti skupnemu nasprotni- ku. Angleške skrbi za Sredozemlje so torej opravičene.

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bo- lezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dra. A. IZAGUIRRE-a.
Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

— Imamo zdravnike specia- liste za bolezni na pljučah, ob- stih jetrah, šolodca, žilovju itd. Za bolnika iz notranjosti imamo rezervirane sobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 \$ dalje dnevno. Dajemo nasvete pisanimi potom, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsako- vrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21.
V needljah in praznikih
od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI
SUIPACHA 28

Vsakovrstne bolezni, notranje in zunanje

Venerične bolezni se zdravijo na gotov in modern na- čin. — Ugodno plačevanje. — Prvi pregled brezplačno.
GOVORI SE JUGOSLOVANSKI. — Sprejemanje bol- nikov od 3 ure do 8 zvečer.

Dr. ANTONIO PEREDA

MEDRANO 151

BUENOS AIRES

ženje. Častna je ta služba, ki ti jo poverjam, ker sem s tem povsem v tvojih rokah. Zakaj, kaj je vladar brez denarja? — Ničla, ker se ne more oddolžiti svojim sovražnikom! — Takrat sem bil velik gospod v Petrogradu. Akoravno je bil nad menoj še minister financ, vendar sem vodil vse posle sam. Imel sem v svojih rokah celo carjevo osebno premoženje.

— Nekdaj dne — spominjam se, kakor bi bilo danes — javi mi slu- ga, da želi neka dama z menoj go- voriti.

— Ko je vstopila v mojo sobo in stala pred menoj, krasna in vitka, rekel sem si: Pozor! Aron Katz pa- zil! Lepe žene so najnevarnejše — za bogate ljudi.

— Ona potegne tančico z obraza, a jaz preplašen odstopim nekoliko korakov. — Kaj mislite, Elizabeta, kdo je stal pred menoj?

— Bila je carica Katarina!

— Govorila je prijazno in ljubez- njivo z menoj, četudi me do sedaj ni nikoli niti pogledala. Kmalu sem spoznal, česa žel od mene.

— "Česa pa je želela?"

— "Hotela je, da ji izročim nekoli- ko milijonov carjevega premože- nja. — Dati hočem, vse hočem sto- riti, pa le s carjevim dovoljenjem."

— "Nisem li njegova žena, nisem li soproga tvojega carja?" me razdra- ženo vpraša.

— "Vi ste carica, odvrnem, katero spoštujem. Pa v denarnih zadevah mora biti človek previden. — Da ste mi vi, Veličanstvo, izročili premo- ženje v oskrbo, ne bi izplačal car-

ju nti kopejke brez vašega dovo- ljenja, tudi če me zato vlečejo na morišče!"

— "Sedaj je govorila bolj jasno, rekla mi je, da bodo nastale v državi velike spremembe in da bode potem vse njej pripadlo. — Takoj sem spo- znal, na čem se dela! — Veleizdaja, — atentat, carjeva smrt, — ta žena se je hotela iznebiti lastnega moža! Zgrazal sem se. — Ostal pa sem stanovitven. Ko se je prepričala, da ne bo ničesar dosegla, je odšla. — Odšla je kot moja smrtna sovražni- ca, to sem vedel — in od tistega dne sem bil zelo previden. Najprvo sem spravil svoj denar na varno mesto. Prodaj sem zemljišča in hi- še, potegnil sem svoj denar iz raz- nih podjetij ter poslal svoje premo- ženje v inozemstvo, a tako, da tega nikdo ni zapazil.

— Potem zaprosim carja za avdi- jenco. Sprejel me je milostno in jaz mu odkrito naznamim, da je bila Ka- tarina pri meni in zahtevala izpla- člo enega dela njegovega premože- nja.

— Car je ravno razpravljaj s svo- jimi ministri ter je smeje vprašal:

— Ali si ji kaj dal?

— Niti ene kopejke nisem dal Njenemu Veličanstvu! — sem od- vrnil.

— Dobro si naredil, mi reče car. Ostalo pa, kar govoriš, so neumno- sti. — Carica ne bo nikoli tako ne- umna, da bi me hotela odstraniti s silo! Ona ve, da bi je Rusi nikdar ne podpirali, ker ni Rusinja! — Ni- kdar bi je ne priznali, — narod bi jo na mestu raztrgal! —

— Pa ona je žena, — odvrnem, — a žena zamore več kakor moški.

— Vendar se mi je car samo sme- jal in ko me je pohvalil, da sem mu tako zvest, me je odpustil. — Osem dni pozneje je bil Peter III. umor- jen! — Vse njegove prijatelje in svetovalce je nova vlada grozno preganjala, eni so morali v Sibirijo, drugi v temne zapore. Nekaj jih je bilo tako srečnih, da se jim je posrečilo pobegniti v inozemstvo.

— Jaz nisem bil med temi. Sma- tral sem za svojo dolžnost ostati pri nesrečnem carju do zadnjega časa. Ostal sem, pa me je tudi zato do- segla usoda.

— Odvzeli so mi v prvi vrsti bla- gajne. Vse so bile v redu, a samo navidezno.

— Polovica carjevega premože- nja, to je ravno petdeset in osem milijonov rubljev sem zakril, a knjige sem tako vodil, da ni nikdo zamogel opaziti primanjkljaj tega denarja. — To je bil dobiček, ka- terega sem dosegel za carja.

— Obsodili so me v zapor, katere- ga sem odslužil. V zaporu sem se veselil časa, ko bom zopet prost in svoboden. Bil sem bogat! Imel sem toliko denarja, kakor ga imajo le redki vladarji! Petdeset in osem milijonov carjevega denarja sem smatral za svojo last. Ali je bil v Rusiji človek, ki bi se bil lahko primerjal z menoj?

— Ko sem se vrnil v Petrograd, sem videl, da so mi ugrabili v moji

odsotnosti moje najdražje blago — mojo hčerko, moje edino dete. Po- stal sem siromak! Berač!

— Imel sem dete, Elizabeta, — vsaki oče ljubi svoje dete, — pa jaz nisem svojo hčerko samo ljubil, jaz sem jo naravnost oboževal!

— Od njenega najzgodnjega de- tinstva mi je bila moja edina nada. Če sem bil tudi vedno zaposlen s svojimi opravili, vendar nisem ni- kdar pozabil na svoje dete. Ko me je navdal gnus nad tako pokvarje- nim svetom, ker sem bil truden vsled večne borbe življenja, šel sem k svojemu detetu in ko sem se

zagledal v njegove velike črne oči, prišel je zopet mir v moje srce!

— To ni bilo čudno! — Žena mi je umrla pri porodu. — Ljubil sem jo, Elizabeta, vidite, še danes jo- čem, ko se je spomnim. Bila je lepa in dobra. Dete ji je bilo slično. Bi- lo je, kakor da je žena od mrtvih vstala in se pomladila.

— Pa ko sem se vrnil po presta- nem zaporu po tolikih letih, bila mi je hčerka pokristjanjena! Odra- kla se je veri svojih očetov in po- stala kneginja Daškova. Bila je zra- ven carice Katarine najbogatejša in najveljavnejša žena Rusije!

(Nadaljevanje)

BIVS I KROJAŠKI KROJNI MOJSTER TVRDKJE HENRIETTE HARRODS

izdeluje ženske suknje in obleke po zmernih cenah.

J. PIK

BILLINGHURST 2416. — Bs. AIRES
U. T. 72 - 1048

KROJAČNICA "PRI ZVEZDI"

DONATO ALVAREZ 2059,
pol kvadre od Av. San Martin, — Bs. Aires

Vam sporoča, da je prispelo novo angleško sukno za spomladanske in letne obleke po zelo ugodnih cenah.

— Obiščite me, da se boste sami prepričali. —

STANISLAV MAURIĆ